

YEMEKLİK KURU

BAKLAGİLLER

DURUM VE TAHMİN: 2004/2005

PULSES

SITUATION AND OUTLOOK: 2004/2005

Proje Ekibi

Dr. Celile Özçiçek DÖLEKOĞLU

Dr. Gülşen KESKİN

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü

YAYIN NO:125

Bu raporun basım, yayım ve satış hakları
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'ne aittir.
Raporun bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilmek
suretiyle alıntı yapılabilir.

Yemelik Kuru Baklagiller Durum ve Tahmin Raporları Tartışma Kurulu'nda
görüşüldükten sonra kesinleştirilir.

YEMEKLİK KURU BAKLAGİLLER TARTIŞMA KURULU

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TÜGEM
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TAGEM
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TMO
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Kahraman Maraş Tarımsal Arş. Enst.
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarla Bitkileri Merk. Arş. Enst.
Başbakanlık, Devlet İstatistik Enstitüsü
İhracatı Geliştirme Merkezi
Türkiye Ziraat Odaları Birliği
TOBB, Mersin Ticaret Borsası
TOBB, Konya Ticaret Borsası
Akdeniz İhracatçılar Birliği
Orta Anadolu İhracatçılar Birliği
Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü
Trakya Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
PAKDER
İTAŞ

Bu rapor Yemelik Kuru Baklagiller Tartışma Kurulu'nun 04 Kasım 2004 tarihli
toplantısında görüşülmüştür. Raporda yer alan görüşlerin sorumluluğu yalnızca
TEAE'ye ve Proje Ekibine aittir.

İletişim

Tel : (90) (312) 418 59 65 Fax : (90) (312) 418 62 09 e-mail: aeri@aeri.org.tr

URL: <http://www.aeri.org.tr>

Dr. Celile (Özçiçek) Dölekoğlu: celile@aeri.org.tr

Dr. Gülşen Keskin : gkeskin@aeri.org.tr

YAYIN NO: 125
ISBN 975-407-165-9
ISSN 1304-3633

TEŞEKKÜR

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından ikincisi yayınlanan Yemelik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin Raporu'nun tartışma kurulunda yer alan **Abdulkadir Aydoğan, Arap Diri, Ayfer Binici, Hasan Kılınç, Hatice Çakır, Hikmet Özkan, İsmail Küsmenoğlu, M.Namık Köklösöz, Muammer Tekatlı, Mustafa Öder, Muzaffer Işık, Necati Yaşar, Nihal Kayan, Okan Gaytancıoğlu, Vicdan Acar ve Yücel Akova**'ya katkılarından dolayı teşekkür eder, çalışmanın ilgililere faydalı olmasını dileriz.

Dr. Celile Özçiçek DÖLEKOĞLU

Dr. Gülşen KESKİN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	
ÖZET	ii
HIGHLIGHTS	iii
Dünya’da Durum: 2002/2003	1
Dünyada Öngörü: 2004/2005	5
Türkiye’de Durum: 2002/2003	8
Türkiye’de Tahmin 2003/2004 ve Öngörü: 2004/200	11
ANA TABLOLAR	
Tablo 1. Dünya Mercimek Arzı ve Kullanımı	2
Tablo 2. Dünya Nohut Arzı ve Kullanımı	3
Tablo 3. Dünya Kuru Fasulye Arzı ve Kullanımı	4
Tablo 4. Türkiye Mercimek Arzı ve Kullanımı	9
Tablo 5. Türkiye Nohut Arzı ve Kullanımı	10
Tablo 6. Türkiye Kuru Fasulye Arzı ve Kullanımı	10
EK TABLOLAR	
Ek Tablo 1. Dünya'da Başlıca Baklagillerin Arzı ve Dağılımı (Milyon ton)	13
Ek Tablo 2. Dünya'da Mercimeğin Ülkelere Göre Arzı ve Dağılımı (ton)	14
Ek Tablo 3. Dünya'da Nohut Arzı ve Dağılımı (ton)	15
Ek Tablo 4. Dünya'da Kuru Fasulye Arzı ve Dağılımı (ton)	16
Ek Tablo 5. Türkiye'nin Tohumluk, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracat Miktarı (ton)	17
Ek Tablo 6. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracat Değeri (bin \$)	17
Ek Tablo 7. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İhracat Miktarı (ton)	18
Ek Tablo 8. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İhracat Değeri (bin \$)	18
Ek Tablo 9. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İhracat Miktarı (ton)	18
Ek Tablo 10. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İhracat Değeri (bin \$)	18
Ek Tablo 11. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalat Miktarı (ton)	19
Ek Tablo 12. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalat Değeri (bin \$)	19
Ek Tablo 13. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İthalat Miktarı (ton)	20
Ek Tablo 14. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İthalat Değeri (bin \$)	20

Baklagiller	TEAE
Ek Tablo 15. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İthalat Miktarı (ton)	20
Ek Tablo 16. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İthalat Değeri (bin \$)	20
Ek Tablo 17. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalatı (ton)	21
Ek Tablo 18. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracatı (ton)	22
Ek Tablo 19. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Nohut ve Kuru Nohut İthalatı (ton)	23
Ek Tablo 20. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Nohut ve Kuru Nohut İhracatı (ton)	24
Ek Tablo 21. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Olan Kuru Fasulye ve Kuru Fasulye İthalatı (ton)	25
Ek Tablo 22. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Olan Kuru Fasulye ve Kuru Fasulye İhracatı (ton)	26
Ek Tablo 23. Kuru Baklagil TÜFE Fiyatları TL 1994=100	27
Ek Tablo 24. Kuru Baklagil TEFE Fiyat İndeksi TL 1994=100	28
Ek Tablo 25. Çiftçi Eline Geçen Fiyatlar TL/Kg	29
Ek Tablo 26. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Sertifikalı Tohum Dağıtımı ve Sertifikalı Tohum İhtiyacı (ton)	29
TEAE Yayın Listesi	30

ŞEKİLLER

Şekil 1: Dünya Mercimek Ekim Alanı ve Üretim	1
Şekil 2: Dünya Nohut Ekim Alanı ve Üretim	2
Şekil 3: Dünya Fasulye Ekim Alanı ve Üretim	3
Şekil 4 : Dünya Baklagil Üretimi (Milyon Ton)	6
Şekil 5 : Dünya Baklagil Dış Ticareti (Milyon Ton)	6
Şekil 6. Türkiye Baklagiller Üretimi	8
Şekil 7. Türkiye Baklagiller Ekim Alanları	8
Şekil 8. Türkiye'de Baklagillerin İthalatı	8
Şekil 9. Türkiye'de Baklagillerin İhracatı	8
Şekil 10. Türkiye Nohut Durum	9
Şekil 11. Türkiye Baklagil Ekim Alanı ve Üretimi	11
Şekil 12. Türkiye Baklagil Dış Ticareti	11

ÖNSÖZ

Türkiye'nin üzerinde yer aldığı coğrafya, tarımsal üretim bakımından risk ve belirsizliklere en fazla muhatap olan yeryüzü parçasıdır. Bu topraklarda geleceği kurgulamak, geçmişten devralınan sağlam bir bilgi envanteri kadar, disiplinler bir "Durum ve Tahmin Çalışması" geleneği oluşturmaya da bağlıdır.

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'nün Durum ve Tahmin çalışmaları; bir yandan bilgi ve veri tabanını oluşturmasını sağlarken; diğer yandan, sektördeki gelişmeleri yakından takip edecek ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya en yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi sağlayacaktır.

Bu çalışmalarda, içinde bulunulan yıla ait üretim, kullanım, ihracat, ithalat, fiyatlar ve yıl sonu stoklarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler "Durum", bir sonraki yılda muhtemel gelişmeler ise "Tahmin" adı altında sistematik olarak incelenmektedir. Bu incelemeler, şüphesiz dünyadaki gelişmelerin ışığı altında cereyan etmektedir.

Ülkemizde "Kuru Baklagil Durum ve Tahmin Raporları" ise; başta üreticiler olmak üzere, gıda sanayinde faaliyet gösteren girişimciler, dış ticaret firmaları ve de konusu Baklagil olan ilgili tüm kesimler için sözü edilen incelemeyi gerçekleştirmektedir.

Baklagil ülke tarımında önemli bir yer almaktadır. Ekilen alanların yaklaşık %9'unda baklagil tarımı yapılmaktadır ve tarla ürünlerinde tahıllardan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Fakat, baklagillerle ilgili ulusal ve uluslar arası veri kaynakları yeterince bulunmamaktadır. Yemelik kuru baklagil hakkında, gerek dünyadaki ve gerek ülkemizdeki durum ve gelecek beklentileri ile ilgili sistemli ve güvenilir bilgiye, zamanında ulaşılması bir mecburiyettir.

Bu çalışmadaki fedakarca emekleri sebebiyle; proje ekibine, Tartışma Kurulunda yer alan temsilcilere ve katkı sağlayan diğer uzmanlara teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Günay KAYA

Enstitü Müdürü

ÖZET

BAŞLICA GELİŞMELER

Tahmin: 2003/2004

- ✓ Dünya mercimek fiyatlarının düşeceği tahmin edilmektedir.
- ✓ Dünya baklagil dış ticareti artış eğiliminde.
- ✓ Dünya nohut üretiminin ve stoklarının azalacağı tahmin edilmektedir.
- ✓ Dünya kuru fasulye üretiminin 18,2 milyon tona düşeceği tahmin edilmektedir.
- ✓ Dünya kuru fasulye tüketimi artış eğiliminde.
- ✓ Türkiye mercimek üretiminin 577 bin ton; nohut üretiminin 602 bin ton ve fasulye üretiminin 217 bin ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.
- ✓ Türkiye mercimek ihracatının bir önceki yıla göre %32 oranında azalacağı tahmin edilmektedir.
- ✓ Türkiye nohut ihracatının artacağı, yıl sonu stoklarının azalacağı tahmin edilmektedir.
- ✓ Kişi başına kuru fasulye tüketiminin azalacağı ve yıl sonu stoklarının 200 tona gerileyeceği tahmin edilmektedir.

Öngörü: 2004/2005

- ✓ Dünya mercimek üretiminde artış öngörülmektedir.
- ✓ Dünya nohut üretiminin azalmaya devam edeceği öngörülmektedir.
- ✓ Dünya kuru fasulye üretiminde %1,6 oranında artış öngörülmektedir.
- ✓ Önemli üretici ülkelerde kuru fasulye üretiminin doğal afet nedeni ile düşeceği öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye’de toplam baklagil ekim alanında artış olacağı öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye mercimek ithalatının 15 bin ton düzeyinde olacağı öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye nohut arzının yaklaşık 648 bin ton olacağı öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye nohut ithalatının artacağı, ihracatının düşeceği öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye kuru fasulye üretiminin son 5 yıl ortalamasının üzerinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.
- ✓ Yurt içi kuru fasulye fiyatlarının bir önceki yıla göre düşük seviyede gerçekleşeceği öngörülmektedir.

HIGHLIGHTS

Estimate: 2003/2004

- ✓ World pulses prices decreased.
- ✓ World pulses foreign trade is getting increase.
- ✓ World chick pea production and ending stocks is decreased.
- ✓ World dry bean production decreased 18,2 million tons.
- ✓ World dry bean domestic use is getting increase.
- ✓ Turkish lentils production is estimated 577 thousand tons; chick pea production is estimated. 602 thousand tons; dry bean production is estimated 217 thousand tons.
- ✓ Turkish lentils export is estimated down 32 percent from a year ago.
- ✓ Turkish chick pea export is estimated up therefore ending stocks is estimated down.
- ✓ Dry bean domestic use in Turkey is getting decrease and than ending stocks decreased 200 tons.

Outlook: 2004/2005

- ✓ World lentils production is projected up.
- ✓ World chick pea production is projected down.
- ✓ World dry bean production is projected up 1,6 percent.
- ✓ Drybean production is projected to decrease due to natural disasters in major producing countries.
- ✓ Turkish pulses plant area is projected up.
- ✓ Turkish lentils import will be 15 thousand tonnes.
- ✓ Turkish chick pea supply is projected approximately 648 thousand tonnes.
- ✓ Turkish chick pea import is projected upper than average of last five years.
- ✓ Domestic drybean prices are projected to be lower than prices in previous year.

Dünya'da Durum: 2002/2003

Yemelik Kuru Baklagiller

2000-2002 yılları arasında önemli üretici ülkelerde yaşanan kuraklık nedeni ile baklagil pazarı olumsuz etkilenmiştir. Üretim tahminlerinin altında gerçekleşmiş ve bunun da ötesinde önemli verim kayıpları yaşanmıştır. 2003 ve 2004 üretim sezonunda pazarı etkileyen ülkelerde yaşanan don ve kuraklık benzer şekilde verim ve kalite düşüklüğüne neden olmuştur. Özellikle önemli bir üretici ülke olan Kanada'da don etkisi ile yeşil mercimekte üretimin yaklaşık %10'unun istenilen kalitede olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde nohutta da önemli verim kayıpları yaşanmıştır. Avustralya'da ise kuraklık nedeni ile %30'lara varan verim düşüşü kaydedilmiştir. Kuzey Pasifik'te yaşanan şiddetli rüzgarlar da ekim alanlarında tahribat yaratmış baklagil fiyatı bir önceki yılın altında gerçekleşmiştir.

Mercimek

Dünya Üretimi Artıyor

Yaklaşık 50 ülkede üretilen mercimek üretiminde uzun yıllar serisine bakıldığında üretimin arttığı gözlenmektedir. Ancak, son yıllarda yaşanan iklim olayları üretimde dalgalanmalara neden olmuştur. Özellikle önemli üretici ülkelerde yaşanan bu olumsuzluklara rağmen gelişmekte olan ülkelerde üretim artışı, bu ülkelerden kaynaklanan gerileme şiddetinin global olarak görülmesini engellemiştir.

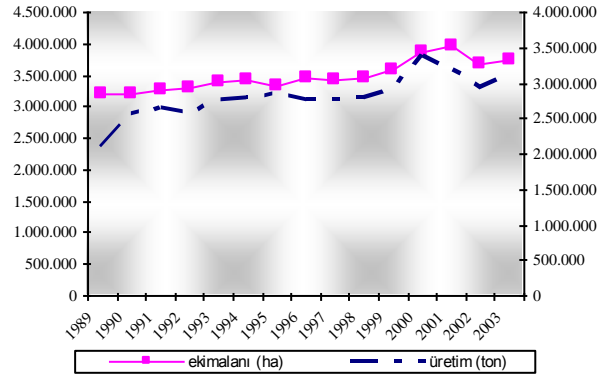
2002/03 yılında toplam mercimek üretimi %2,6 oranında gerileme göstermiştir. Bu üretim sezonunda en önemli düşüş Kanada (%11) ve Hindistan'da (%2,6) yaşanmıştır (Ek Tablo 2). 2002/03'de dünya mercimek üretim alanlarında %3,5 daralma yaşanmıştır. Bu daralma dünya mercimek alanlarının yaklaşık %58'sine sahip Hindistan (-%4); Kanada (-%18); Çin (-%10); Suriye (-%2,3) ve Bangladeş'te (-%3,4) olmuştur. Ancak, ABD'de (%9) üzerinde artış gözlenmiştir. Bu artışta 2002 Tarım Kanun'daki "Doğal Kaynakları Koruma Programına" katılımın ve çiftçi eline geçen fiyatların yükselmesinin neden olduğu düşünülmektedir.

Dünya mercimek ithalatı üretimdeki düşümlere paralel olarak düşük oranda (%3,6) da olsa azalma göstermiştir. 2002/03 üretim döneminde 1,07 milyon ton seviyesine gerilemiştir. En önemli ithalatçı ülkeler Mısır ve Sri Lanka'dır. Bangladeş ve Pakistan'da ithalat artarken Türkiye, Almanya ve Fas'ta azalmıştır (Ek Tablo 2).

2002/03 sezonunda bir önceki döneme göre dünya mercimek ihracatında %10 gerileme yaşanmıştır. 2001/02 sezonunda Kanada ve Hindistan'da iklim koşullarından kaynaklanan verim ve üretim düşüklüğü önemli ihracatçı ülke konumunda olan bu ülkelerde ihracatın gerilemesine neden

olmuştur. Kanada'da %15; Hindistan'da ise %37 azalma kaydedilmiştir.

İklimsel faktörlerin 2002/03 döneminde de devam etmesi dünya ihracatını etkilemiştir.

Şekil 1: Dünya Mercimek Ekim Alanı ve Üretim
Figure1: World Lentil Plant Area and Production

Hindistan dünyanın en büyük mercimek üreticisidir. Diğer baklagillerde olduğu gibi Hindistan toplumunun beslenmesinde önemli bir yer almaktadır. Hindistan'da toplam tarımsal üretimin yaklaşık %25'ini baklagiller almaktadır. Tüketimlerinde de baklagil ürünleri %27 pay almaktadır. Tüm bu özelliklerinin yanı sıra önemli ihracatçı ve ithalatçı ülke olarak da dünyada yer almaktadır. Özellikle mercimek ihracatında dünya pazarlarında ilk 3 ülke arasındadır. Mercimek yurt içi fiyatlarının yüksek olması fiyata duyarlı tüketicilerin tercihlerini doğrudan etkilemektedir ve tüketiciler daha ucuz ikame yada ithal ürünlere yönelmektedir. Bu da Hindistan'ı aynı zamanda önemli bir ithalatçı ülke yapmaktadır. Hindistan'ın büyük bir tüketim toplumu olması bir çok ihracatçı ülke için önemli pazar olmasına neden olmaktadır. Özellikle düşük fiyatlı pazarlama stratejisi ile hareket eden Kanada gibi ülkelerin payı giderek artmaktadır ve ABD'nin payı azalmaktadır (www.usda.gov). Kanada ihracatının yaklaşık %6-7'sini Hindistan'a yapmaktadır. Mercimek üretiminde en yüksek paya sahip ülkelerden biri de Kanada'dır. Üretimin yaklaşık %99'u Saskatchewan'da yapılmaktadır. 2001/02

ve 2002/03 yıllarında, üretim verime ve ekim alanlarındaki daralmaya bağlı olarak önemli düzeyde düşmüştür. Ekim alanlarında düşük oranda daralma ve yüksek verime rağmen üretim, 2002/03 sezonunda 354 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Kanada dünyanın en büyük

mercimek ihracatçısı konumunda bir ülke olduğu için dünya pazarlarını da yurtiçi arza ve üretim kalitesine bağlı olarak etkileyebilmekte ve bir çok yüksek nüfuslu ülkede pazarlarını genişletmektedir.

Tablo 1. Dünya Mercimek Arzı ve Kullanımı, 2001/02-2004/2005
Table 1. World Lentils Supply and Disappearance, 2001/02-2004/2005

	2001/02	2002/03	2003/04 Tahmin (estimated)	2004/05 Öngörü (projected)	
Ekim Alanı (bin ha)	3.841	3.707	3.750	4.000	Area Sown (1000 ha)
Verim (kg/ha)	799	807	811	770	Yield (kg/ha)
ARZ	Milyon Ton (million tons)				SUPPLY
Üretim	3,07	2,99	3,04	3,08	Production
İthalat	1,11	1,07	1,13	1,21	Imports
Başlangıç Stokları	0,28	0,34	0,32	0,31	Beginning Stocks
Toplam Arz	4,46	4,40	4,49	4,60	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohum	0,18	0,18	0,19	0,19	Seed
İhracat	1,11	1,00	1,04	1,30	Exports
Yurtiçi Tüketim	2,83	2,90	2,95	3,0	Domestic Use
Toplam Kullanım	4,12	4,08	4,18	4,49	Total Disappearance
Bitiş Stokları (Mayıs 31)	0,34	0,32	0,31	0,13	Ending Stocks (May 31)

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Nohutt

Nnya Üretimi Azalıyor

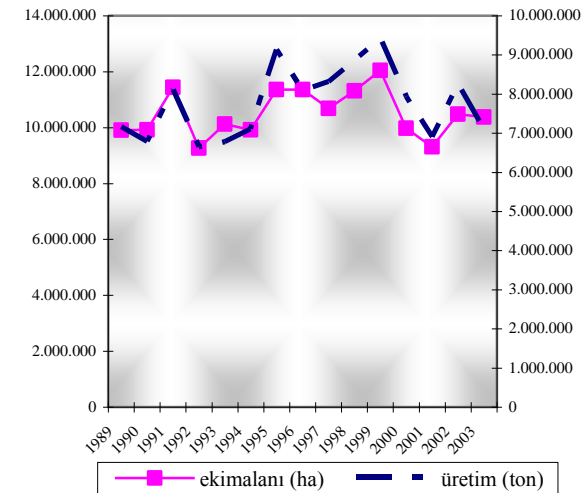
Daha çok insan beslenmesinde kullanılan düşük kaliteleri de hayvan yemi olarak değerlendirilen önemli bir baklagil bitkisidir. Besin değeri bakımından bir çok yeme göre zengin olduğu için bazı gelişmiş ülkelerde düşük kaliteli ürünler hayvancılıkta değerlendirilmektedir.

Önemli üretici ülkelerin başında Hindistan gelmektedir. Pakistan, Meksika, İran ve Kanada da önemli üretici ülkelerdir.

Dünya nohut üretimi dalgalı bir seyir izlemektedir. 2002/03 yılında ekim alanlarının artmasına karşılık İklim koşullarına bağlı olarak üretim düşük oranda artış göstermiştir. Özellikle Kanada ve Hindistan'da üretim gerilemiştir. İklim şartları nedeni ile Kanada'da ekilen alanlar hasat edilememiş ve Hindistan'da düşük verimlilik yaşanmıştır. Hindistan'da en önemli üretim bölgeleri Rabi ve Kharif'tir. Bu bölgelerde üretim susuz koşullarda yapıldığı için muson yağmurları ve kış yağmurları önemlidir. Kuraklık yaşanması üretimi önemli derecede etkilemektedir. Dünya üretiminin %60'ından fazlası Hindistan'da üretildiğinden üretim dalgalanmaları da dünya üretim rakamlarını aynı yönde etkilemektedir.

Kanada'da ticari olarak nohut üretimine 1995 yılında başlanmasına rağmen hızlı bir gelişme

göstererek dünya piyasalarında etkili bir ülke konumuna gelmiştir. Ancak, son yıllarda Kanada'da nohut ekim alanları önemli ölçüde azalmıştır. Düşük fiyat beklentisi, Kanada nohut ekim alanlarındaki daralmanın temel nedenleri arasında sıralanmaktadır. 2000 yılında 283 bin hektar olan ekim alanı 2001'de 467 bin hektara yükselmiş ancak, 2002'de 154 bin ha; 2003'de ise 60 bin hektara gerilemiştir. Mercimekte olduğu gibi en yoğun üretim Saskatchewan'da olup düşük miktarda Alberta'da da yapılmaktadır (www.agr.gc.ca).

Şekil 2: Dünya Nohut Ekim Alanı ve Üretim
Figure 2: World Chick Pea Plant Area and Production

Dünya nohut ithalatı 2002/03 sezonunda %10 gerilemiştir. En önemli ithalatçı ülkelerin başında Hindistan ve Pakistan gelmektedir ve bu ülkelerdeki üretim dalgalanmaları dünya ithalatında etkili olmaktadır.

Aynı yıllarda ihracatta önemli bir değişiklik kaydedilmemiştir. İhracatta Meksika, İran, Avustralya, Türkiye ve Kanada önemli ülkeler arasındadır. Tüketim oldukça stabil bir özellik göstermektedir.

Tablo 2. Dünya Nohut Arzı ve Kullanımı, 2001/02-2004/2005

Table 2. World Chick Peas Supply and Disappearance, 2001/02-2004/2005

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	
			Tahmin	Öngörü	
				(Projected)	
Ekim Alanı (bin ha)	9.991	10.416	10.295	10.800	Area Sown (1000 ha)
Verim (kg/ha)	771	730	719	694	Yield (kg/ha)
ARZ	Milyon Ton (million tons)				SUPPLY
Üretim	7,7	7,6	7,4	7,5	Production
İthalat	0,97	0,87	0,85	0,90	Imports
Başlangıç Stokları	0,56	0,96	0,98	0,56	Beginning Stocks
Toplam Arz	9,23	9,43	9,23	8,96	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohum	0,51	0,53	0,52	0,54	Seed
İhracat	0,86	0,82	0,95	0,93	Exports
Yurtiçi Tüketim	6,9	7,1	7,2	7,4	Domestic Use
Toplam Kullanım	8,27	8,45	8,67	8,87	TOTAL DISAPPEARANCE
Bitiş Stokları	0,96	0,98	0,56	0,09	Ending Stocks (August 31)

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.
Kuru Fasulye

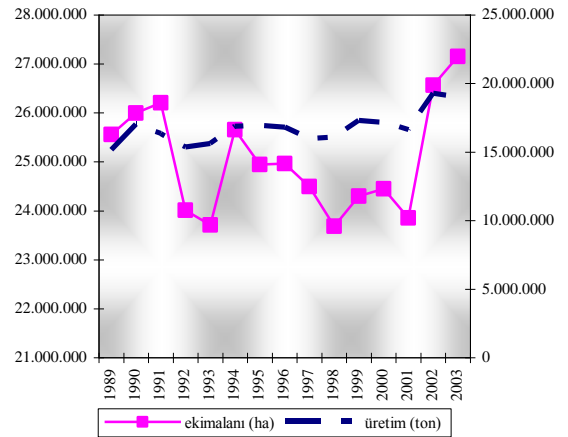
Dünya Üretimi Düşüyor

Tüm dünyada üretilen fasulyede ekim alanı bakımından Hindistan ilk sırada yer almaktadır ve payı %32'dir. Ancak, üretimdeki payı düşük verimlilik nedeni ile %15 seviyelerinde olup Brezilya'dan sonra ikinci büyük üreticidir. Çin, Myanmar, Meksika ve ABD önemli diğer üretici ülkelerdir ve dünya üretiminin yaklaşık %65'ine sahiptirler (Ek Tablo 4). Bu paylarından dolayı bu ülkelerde yaşanan değişimler dünya rakamlarını doğrudan etkilemektedir. 2002/03 yılında Brezilya, Hindistan, Myanmar ve Meksika'da üretim artışı kaydedilirken ABD'de yağmur ve don etkisi ile üretim gerilemiştir.

Kanada'da da son yıllarda fasulye üretimi artış göstermektedir. Manitoba, Alberta ve Ontario bölgesinde üretim yapılmakta olup 2001/02 yılında fasulye hasatı 175 bin hektar alandan yapılırken 2002/03 yılında 219 bin hektara yükselmiştir. Verimde de kaydedilen artışla üretim yaklaşık %40 artış göstermiştir. 2002/03 yılında ekim alanları %5 artarken verim düşüklüğü nedeni ile üretim sadece %3 civarında artış göstermiştir (Tablo 3).

2002/03 yılında ihracatta %8 azalma; ithalat da %16 artış yaşanmıştır. İthalatta en önemli payı Hindistan, ABD ve Japonya alırken ihracatta;

Myanmar, Çin, ABD, Arjantin ve Kanada ilk sıralarda yer almaktadır.

Şekil 3: Dünya Fasulye Ekim Alanı ve Üretim
Figure 3: World Dry Beans Plant Area and Production

Kanada üretimde ilk sıralarda yer almaz iken fasulye ihracatında ilk 5 ülke arasındadır. Bunun en önemli nedeni yurt içi tüketimin düşük olmasıdır. 1997-2001 yılları arasında üretimin %80'i ihraç edilmiştir. Ancak, gıda sanayindeki gelişmeler ve ürün çeşitlendirme ile son yıllarda yurt içi tüketim artmaya başlamıştır. 2002 yılında yaklaşık üretimin %65'i ihraç edilmiştir ve bu eğilimin devam edeceği beklenmektedir. Myanmar ve Çin'de de üretimin önemli bir bölümü ihraç edilmektedir.

Tablo 3. Dünya Kuru Fasulye Arzı ve Kullanımı, 2002/2003-2004/2005
Table 3. World Dry Beans Supply and Disappearance, 2002/2003-2004/2005

	2001/02	2002/03	2003/04 Tahmin	2004/05 Öngörü (Projected)	
Ekim Alanı (bin ha)	25.658	26.953	26.000	27.000	Area Sown (1000 ha)
Verim (kg/ha)	717	709	700	685	Yield (kg/ha)
ARZ		Milyon Ton (million tons)			SUPPLY
Üretim	18,4	19,1	18,2	18,5	Production
İthalat	2,31	2,68	2,10	3,50	Imports
Başlangıç Stokları	3,65	6,81	10,4	11,25	Beginning Stocks
Toplam Arz	24,36	28,59	30,7	33,25	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohum	1,20	1,20	1,20	1,30	Seed
İhracat	3,25	2,99	3,75	3,60	Exports
Yurtiçi Tüketim	13,10	14,00	14,50	15,20	Domestic Use
Toplam Kullanım	17,55	18,19	19,45	20,10	Total Disappearance
Bitiş Stokları	6,81	10,40	11,25	13,15	Ending Stocks (August 31)

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Dünyada Öngörü: 2004/2005

İklim koşullarının olumsuz gitmesi ile dünya baklagil üretiminde azalma olacağı tahmin edilmektedir. Fasulye ve nohutta üretim düşüşü, mercimekte ise olumsuz hava koşullarının etkisi ile kalite düşüklüğü yaşanacağı ve bunun da önemli üretici ve ihracatçı ülkelerde dış ticarete gerilemeye yol açacağı tahmin edilmektedir. 2004 yılı sonunda Güney Asya Ülkelerinde yaşanan deprem ve beraberindeki Tsunami felaketi ile önemli baklagil üretici ülkeler arasında yer alan Endonezya, Hindistan, Myanmar ve Tayland'da üretimin düşeceği ve buna bağlı olarak dış ticaret dengelerinin değişeceği, nohut ve mercimekte stokların düşeceği öngörülmektedir.

Mercimek

Mercimek üretiminde artış öngörülmüyor.

Dünya mercimek üretiminin 2003/04 sezonunda %1,7; 2004/05 sezonunda ise %1,3 artacağı öngörülmektedir. Dünya üretimindeki yüksek payı nedeni ile bu artışta Kanada'daki üretim artışı etkili olacaktır. Aynı dönemde Kanada'da üretimin %80 artacağı öngörülmektedir. 2003/04'de 520 bin tondan 2004/05'de 938 bin tona çıkacağı öngörülmektedir. Dünya arzını ve stokları artırıcı etkisinin yanı sıra bu artışın fiyatları düşüreceği de tahmin edilmektedir. Diğer önemli bir üretici ülke olan Hindistan'da son yıllarda üretimdeki artışın nüfus artışının gerisinde kaldığı hatta azaldığı için yurt içi tüketim de stabil bir yapı göstermiştir. Ancak, bu artış ile fiyatların düşeceği ve yurt içi tüketiminin de artacağı öngörülmektedir. İthalatın bir önceki yıla göre yaklaşık %20 azalacağı tahmin edilmektedir. Hindistan'da uygulanan **Bitkisel Karantina Tedbirleri** ile ithalatın daha da düşeceği öngörülmektedir. Bu politika önemli bir pazar olmasından dolayı ABD ve Kanada gibi ülkeleri etkileyecektir. Tüketicilerin fiyatı veri olarak alması nedeni ile de önümüzdeki yıllarda ABD ve Kanada arasında Hindistan pazarında fiyat rekabetinin ABD aleyhine artması beklenmektedir. Çünkü aynı dönemde Kanada'da fiyatların düşük düzeyde gerçekleşeceği öngörülmektedir. ABD'nin yüksek pazar fiyatı nedeni ile 2003/04'da ihracatı %13 gerileyeceği tahmin edilirken bu fiyat düzeyinin bir sonraki dönemde artacağı ancak çiftçi eline geçen fiyatların azalacağı öngörülmektedir. Bu durum ABD'nin ihracatının azalmasına neden olacaktır (www.usda.gov; www.agr.gc.ca).

Önemli üretici ülkeler arasında yer alan ve dünya piyasalarında söz sahibi olan Avustralya'da yaşanan kuraklığın üretimi %30 civarlarında düşüreceği tahmin edilmektedir.

Nohut

Nohut stoklarının azalacağı tahmin ediliyor.

Dünya nohut üretiminin 2003/04 yılında yaklaşık %3 azalacağı tahmin edilmekte; 2004/05 yılında ise %1,4 artış olacağı öngörülmektedir. Buna bağlı olarak da stokların azalacağı tahmin edilmektedir. Önemli üretici ülkelerden olan Hindistan'da üretimin yoğun olduğu yerlerde kuraklık nedeni ile üretimin düşeceği ancak, 2004/05'de de doğal afet sonucu azalışın devam edeceği öngörülmektedir. Kanada'da ise ekim alanlarının mercimek üretimine ayrılması ile nohut ekim alanları ve üretimin önemli oranda azalacağı tahmin edilmektedir. 2003/04'de üretimin yaklaşık %35 azalacağı tahmin edilmekte; 2004/05'de ise azalışın devam ederek üretimin 50 bin ton olacağı öngörülmektedir (www.usda.gov; www.agr.gc.ca). Pakistan da üretim artışının düşük oranda devam edeceği; Myanmar'da azalış yaşanacağı öngörülmektedir. Meksika'da ise 2003/04'de yaklaşık %50'lere varan bir azalma tahmin edilmekte ve 2004/05'de de azalışın devam edeceği öngörülmektedir. Avustralya'da yaşanan kuraklığın nohut üretimini de etkileyeceği ve verimde önemli kayıplar olacağı tahmin edilmektedir.

Dünya ithalatının üretimdeki dalgalanmaya bağlı olarak gelişme göstereceği tahmin edilmektedir. 2004/05'de Hindistan, Pakistan gibi önemli ithalatçı ülkelerde üretim artışı beklendiği için bu ülkelerin ithalatlarında gerileme olacağı öngörülmektedir.

Yüksek stokların kullanılarak ihracatın artacağı öngörülmektedir. Kanada'da yüksek stokların 1/3 oranında azalacağı tahmin edilirken ABD'de yüksek fiyatlar nedeni ile ihracatın %58 gerileyeceği tahmin edilmektedir. Yüksek pazar fiyatı ile birlikte çiftçi eline geçen fiyatların da ABD'de düşme eğiliminde olması

üretimin düşük düzeyde de olsa gerileyeceği yönünde tahminleri güçlendirmektedir.

Kuru Fasulye

Üretiminde düşüş tahmin ediliyor.

2003/04'de dünya üretiminin yaklaşık %5 azalacağı tahmin edilmektedir. Bu düşüşte en önemli payı ABD ve Hindistan'daki üretim düşüklüğü almaktadır. Ancak, 2004/05'de üretimin yaklaşık %1,6 artışla 2002/03 dönemindeki seviyeye geleceği öngörülmektedir.

2003/04 sezonunda yaşanan olumsuz iklim koşulları fasulye üretimini de etkilemiştir.

Üretimdeki dalgalanmaya ve temel üretici ülkelerdeki gelişmeye bağlı olarak da dış ticaret değişim gösterecektir. İthalatın azalacağı stoklardan kaynaklı olarak da ihracatın artacağı tahmin edilmektedir. Baklagil ürünlerini yurt içi gıda yardımı programlarına bağlı olarak dağıtan ülkelerde ithalatın artacağı tahmin edilmektedir.

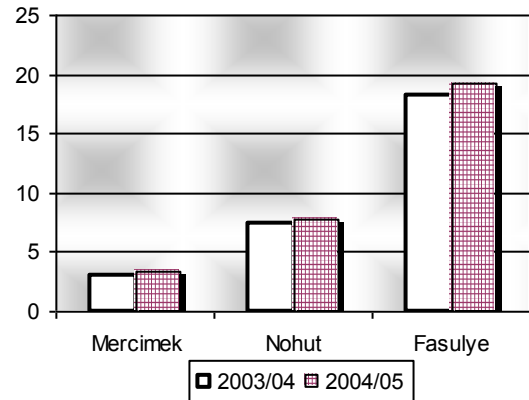
ABD'de 2003/04'de Kuzey Dakota ve Minnesota'da yaşanan yağmur ve don etkisi ile 1993 yılından bu güne kadar en düşük üretimin (830 bin ton) gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Teksas ve Nebraska'da da yaklaşık %14 oranında verim düşüklüğü yaşanacağı tahmin edilmektedir. Özellikle bu bölgelerde üretilen fasulye çeşitlerinin fiyatlarında büyük artış yaşanacaktır. 2004/05 yılında ise ekim alanlarının %20 civarında artacağı buna paralel olarak üretimin de artacağı öngörülmektedir. 2003/04'de ihracatın %7 azalacağı ve son 10 yılın en düşük seviyesinde olacağı ithalatın ise %6 artacağı tahmin edilmektedir.

Hindistan'da kuraklık nedeni ile azalan fasulye üretiminin 2004/05 sezonunda da doğal afet ile düşeceği öngörülmektedir. Kuru koşullarda hemen hemen hiç girdi kullanılmadan, nem, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklılığı düşük çeşitlerle üretim yapıldığı için verimin dünya ortalamasının altına kalmaya devam edeceği tahmin edilmektedir(www.usda.gov).

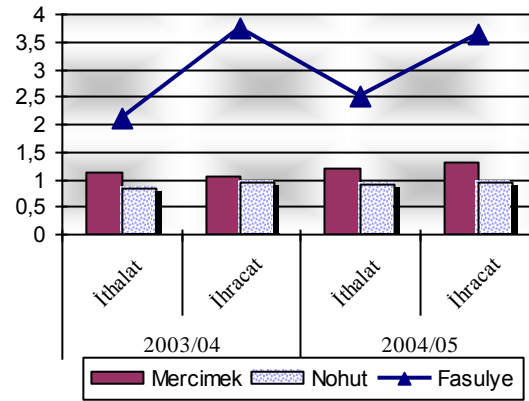
En büyük üretici konumunda olan Brezilya'da ise üretimin 2003/04'de %3 oranında azalacağı tahmin edilmektedir.

Önemli üretici ülkeler arasında olan ve ihracatta ilk sırada yer Myanmar'da ise 2003/04'de ekim

alanlarının artması ve uluslar arası pazarda fiyat rekabetinin artması ile ihracatın artacağı ve yurt içi fiyatlarının düşeceği tahmin edilmektedir. Myanmar fasulye ihracatının %70'ini Hindistan, Endonezya, Malezya, Singapur ve Japonya'ya yapmaktadır (www.myanmar.gov.mm). Bu nedenle söz konusu ülkelerdeki üretim rakamları Myanmar ihracatını belirleyici rol oynayacaktır. Ancak, 2004 yılı sonunda yaşanan olumsuz doğal olayların sonucunda üretimde gerileme olacağı ve bunun sonucu olarak da ihracatın gerileyeceği öngörülmektedir.

Şekil 4 : Dünya Baklagil Üretimi (Milyon Ton)
Figure 4 : Pulses Production of World (million tons)

Şekil 5 : Dünya Baklagil Dış Ticareti (Milyon Ton)
Figure 5 : World Foreign Trade of Pulses (million tons)

Fasulye üretiminde değişiklik yaşanan diğer bir ülke ise Kanada'dır. Özellikle Manitoba'da ekim alanlarının zarar görmesi üretimin beklenenden daha fazla düşmesine neden olmuştur. Yüksek stoklarını kullanacak olan Kanada'da ihracatın bir önceki yıla göre yaklaşık %16 artacağı ve stokların da yaklaşık 20 bin tona gerileyeceği tahmin edilmektedir. 2004/05'de ekim alanlarında daralmanın

devam edeceği ve üretimin %40 azalacağı öngörülmektedir. Düşük üretim ve düşük stok nedeni ile de ihracatta yaklaşık %50 gerileme yaşanacağı öngörülmektedir. 2003/04'de Meksika ve Çin'de de ihracat artışı yaşanacağı tahmin edilmektedir

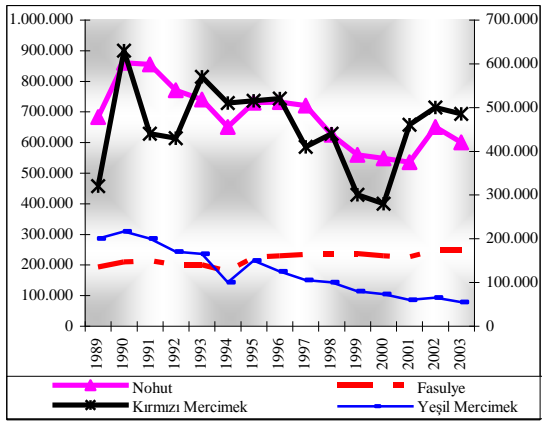
Hindistan'ın toplam baklagil ithalatının 2003/04'de 1,8; 2004/05'de 1,6 milyon ton olacağı öngörülmektedir.

Türkiye'de Durum: 2002/2003

Ülkemizde baklagillerin zaman zaman fiyat yolu ile desteklenmesi, NAD projesi ve ihracatta vergi iadesi uygulaması üretim artışına neden olan politikalar olmuştur. Artan üretim ihraç edilerek değerlendirilmiş ve uzun yıllar yüksek ihracat rakamları arasında yer almıştır. Ürünlerin destekleme kapsamından çıkarılması üretiminde azalmaya dolayısı ile ihracatın düşmesine neden olmuştur. Uluslar arası pazarlarda fiyat ve kalite rekabetini artıran ülkelerdeki üretim artışı ile de pazar payımız giderek azalmaya başlamıştır. Ancak, 2004 yılında üretim artışı ile dış ticarete ihracat lehine gelişmeler kaydedilmiştir.

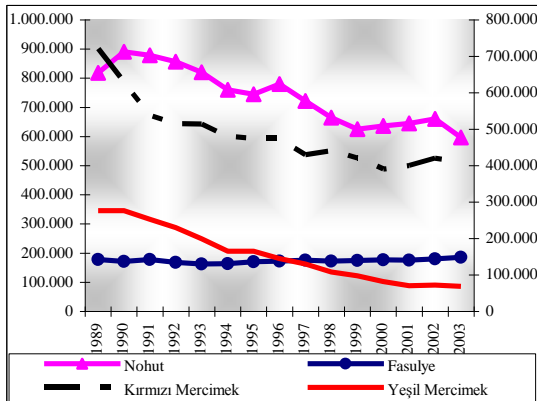
Baklagil Ekim Alanı ve Üretim

Türkiye'de baklagil üretimi, Güneydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Geçit Bölgesi ve Marmara Bölgesi'nde yoğunlaşma göstermektedir. Ülkede en fazla üretilen baklagil kırmızı mercimek ve nohuttur. Bakla, bezelye ve börülce üretimi oldukça düşük miktarlarda gerçekleştirilmektedir. Ülkemiz kuru fasulyede üretici, ihracatçı ve ithalatçı ülke özelliği göstermektedir.

Şekil 6. Türkiye Baklagiller Üretimi
Figure 6. Pulses Production of Turkey

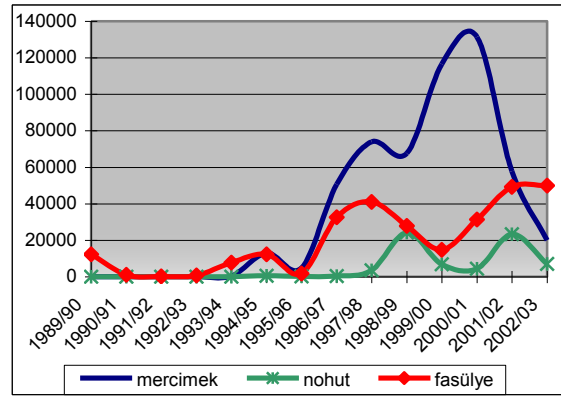
Baklagil ekim alanları yıllar itibari ile daralma göstermiştir. Fasulye dışında tüm ürünlerde önemli gerileme yaşanmıştır. Buna bağlı olarak da üretim de gerileme kaydedilmiştir. İklim koşulları ve diğer risklere bağlı olarak verimde de dalgalanmalar yaşanmıştır.

Şekil 7. Türkiye Baklagiller Ekim Alanları
Figure 7. Area Sown to the Pulses in Turkey

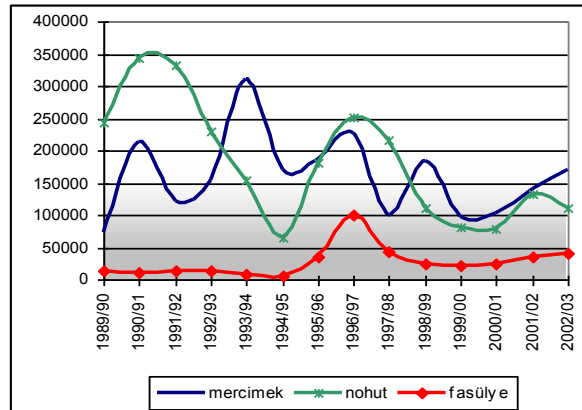
Baklagil Dış Ticareti

Özellikle üretimin hızlı düştüğü yıllarda artan baklagil ithalatı son yıllarda gerileme göstermektedir. 2003 yılında nohut ve mercimekte büyük oranda azalma dikkati çekmektedir. Miktar azalmasının yanı sıra ithalat yapılan ülke sayısında da azalma yaşanmıştır.

Şekil 8. Türkiye'de Baklagillerin İthalatı
Figure 8. Pulses Imports of Turkey

Baklagil ürünlerinin destekleme kapsamında olduğu yıllarda artan üretim ihraç yolu ile değerlendirilmiş ve bu yıllarda ihracatımız en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Ancak, bu ürünlerin destekleme kapsamından çıkarılması ile üretimde yaşanan şiddetli düşüş dış ticaret dengesini de ülke aleyhine değiştirmiş ve ihracatımız dalgalı seyir izleyerek azalma eğilimine girmiştir.

Şekil 9. Türkiye'de Baklagillerin İhracatı
Figure 9. Pulses Exports of Turkey

Mercimek

Ekim Alanındaki Daralma Sürüyor

2002/03 yılında mercimek üretimi ekim alanlarında daralmaya rağmen verimdeki yükselişe bağlı olarak %3 artmıştır. Ekim alanlarındaki daralmanın temel nedeni bir önceki yıl oluşan yüksek stoklara bağlı fiyat düşüştür. Kırmızı mercimekte ekim alanı %1,2; yeşil mercimekte ise %4,5 daralmıştır.

İhracat artışı ve ithalatta önemli gerileme 2002/03'de stokları bir önceki yıla göre %37,2 oranında azaltmıştır. İthalatın yaklaşık tamamı yeşil mercimekte yapılmıştır.

Tablo 4. Türkiye Mercimek Arzı ve Kullanımı
Table 4. Lentils Supply and Disappearance in Turkey

	2001/02	2002/03	2003/2004	2004/2005	
			Tahmin (Estimated)	Öngörü (Projected)	
Kırmızı Mercimek					
Ekim Alanı (ha)	408.333	403.300	396.700	400.000	Area Sown (ha)
Verim (kg/ha)	1.167	1.224	1.291	1.285	Yield (kg/ha)
Yeşil Mercimek					
Ekim Alanı (ha)	71.000	67.800	65.300	67.200	Area Sown (ha)
Verim (kg/ha)	876	897	874	893	Yield (kg/ha)
ARZ	Bin Ton (1000 tons)				SUPPLY
Üretim	538,7	554,6	577,0	590,0	Production
İthalat	58,8	7,6	13,9	15,0	Imports
Başlangıç Stokları	84,2	139,7	87,8	104,8	Beginning Stocks
Toplam Arz	681,7	701,9	678,7	709,8	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohumluk	47,2	46,4	65,0	65,0	Seed
İhracat	140,8	207,7	142,9	170,0	Exports
Yurtiçi Tüketim	354,0	360,0	366,0	372,0	Domestic Use
TOPLAM KULLANIM	542,0	614,1	573,9	607,0	TOTAL DISAPPEARANCE
Bitiş Stokları	139,7	87,8	104,8	102,8	Ending Stocks (May 31)

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

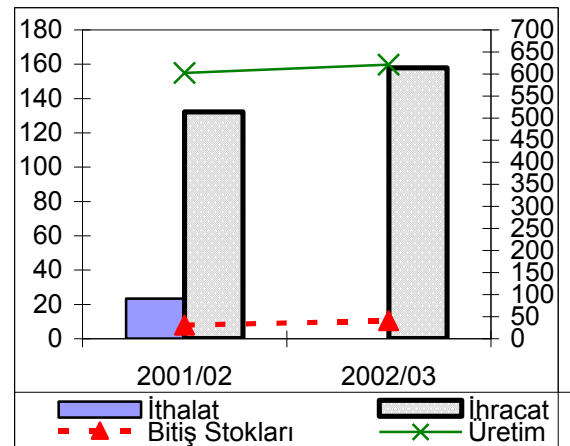
Source: Calculated by AERI from SIS data.

Nohut

Üretim Artıyor

2002/03 yılında nohut üretimi verimdeki %4,9'luk artışa paralel olarak %3,1 artmıştır. Mercimekte olduğu gibi ithalatta önemli bir azalma ve ihracatta artış gözlenmiştir. İhracat yapılan ülkelerde önemli bir farklılık gözlenmezken en fazla ihracat Suudi Arabistan, Tunus ve İtalya'ya yapılmıştır (Ek Tablo 20). Bir önceki yıla göre tüketici fiyatlarındaki artış ile yurt içi tüketim gerilemiştir.

Dünya fiyatlarının yüksek olması nohut ithalatını gerilemiştir.

Şekil 10. Nohut Durum (2001/02-2002/03)
Figure 10. Chickpea Situation (2001/02-2002/03)

Tablo 5. Türkiye Nohut Arzı ve Kullanımı
Table 5. Chickpea Supply and Disappearance in Turkey

	2001/02	2002/03	2003/2004 Tahmin (Estimated)	2004/2005 Öngörü (Projected)	
Ekim Alanı (ha)	653.750	642.500	580.000	635.000	Area Sown (ha)
Verim (kg/ha)	921	966	1.038	992	Yield (kg/ha)
ARZ	Bin Ton (1000 tons)				SUPPLY
Üretim	602,0	620,8	602,2	630,0	Production
İthalat	23,3	0,044	0,5	9,0	Imports
Başlangıç Stokları	34,6	30,1	40,3	9,3	Beginning Stocks
Toplam Arz	659,9	650,9	643,0	648,3	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohumluk	71,6	70,7	85,0	85,0	Seed
İhracat	132,2	157,9	182,7	165,0	Exports
Yurtiçi Tüketim	426,0	382,0	366,0	372,0	Domestic Use
TOPLAM KULLANIM	629,8	610,6	633,7	622,0	TOTAL DISAPPEARANCE
Bitiş Stokları	30,1	40,3	9,3	26,3	Ending Stocks (July 31)

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Kuru Fasulye ***Ekim Alanları Azalıyor***

2001/02'de 178,3 bin hektar olan fasulye ekim alanı 2002/03'de 168 bin hektara gerilemiştir. 2002/03'de yaşanan olumlu iklim koşulları nedeni ile verim artışı yaşanmış ve üretimde bir önceki yıla göre %3,4 artış kaydedilmiştir. 2001 yılı sonunda yükselmeye başlayan ve 2002'de devam eden tüketici fiyatları ile yurt içi tüketim de gerilemiştir. Fasulye ihracatında ülkemiz durağan bir yapı sergilemektedir. Ancak, ithalatta da uzun yıllar devam eden durağanlık 2002/03'de yerini gerilemeye bırakmıştır. Bir önceki yıla göre %85 düşüş kaydedilmiştir. Bu düşüşün en önemli nedeni izlenen politikalar sonucunda ithalatın kontrol altına alınmasıdır. Bu süreçte ithalat yapılan ülke sayısı da önemli ölçüde azalmıştır (Ek Tablo 21).

Tablo 6. Türkiye Kuru Fasulye Arzı ve Kullanımı
Table 6. Dry Bean Supply and Disappearance in Turkey

	2001/02	2002/03	2003/2004 Tahmin (Estimated)	2004/2005 Öngörü (Projected)	
Ekim Alanı (ha)	178.333	168.000	145.800	178.000	Area Sown (ha)
Verim (kg/ha)	1.355	1.488	1.486	1.449	Yield (kg/ha)
ARZ	Bin Ton (1000 tons)				SUPPLY
Üretim	241,7	250,0	217,0	258,0	Production
İthalat	49,3	7,2	6,7	10,0	Imports
Başlangıç Stokları	10,0	14,7	22	0,2	Beginning Stocks
Toplam Arz	301,0	271,9	245,7	268,2	Total Supply
KULLANIM					DISAPPEARANCE
Tohumluk	17,8	16,8	14,5	17,8	Seed
İhracat	34,5	36,1	33,0	35,0	Exports
Yurtiçi Tüketim	234,0	197,0	198,0	212,0	Domestic Use
TOPLAM KULLANIM	286,3	249,9	245,5	264,8	TOTAL DISAPPEARANCE
Bitiş Stokları	14,7	22,0	0,2	3,4	Ending Stocks (August 31)

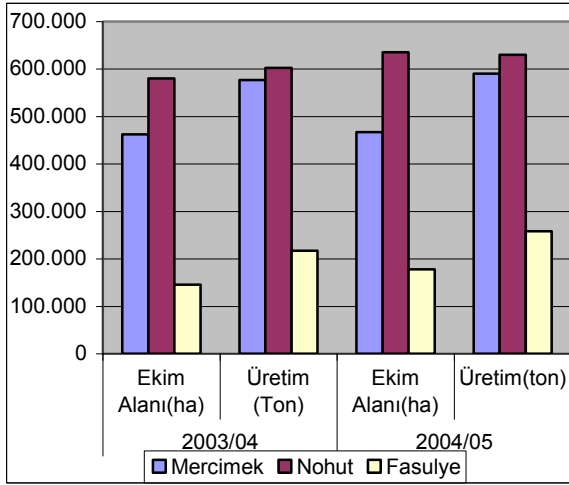
Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Türkiye’de Tahmin 2003/2004 ve Öngörü: 2004/2005

Orta Anadolu’da yağlı tohum bitkilerinde üretimin artırılması amacı ile başlatılan çalışmalar ve Kanada’nın giderek artan gücü ve yerli ürünlerin pazarda yaşadığı değer kaybı ile yeşil mercimek başta olmak üzere baklagil ekim alanlarının daralacağı tahmin edilmektedir. Benzer durum geçiş bölgesi için de söz konusunu olacaktır. Baklagil ürünlerinin pazarda eski değerini kazanması için destekleme araçlarından yararlandırılması ve tohumculuğa daha fazla önem verilmesi sektörde yer alan aktörlerin ortak beklentileridir. Diğer bir öneri ve beklenti ise sağlıklı veri elde edilmesini sağlayacak doğru ve düzenli kayıt tutmanın teşvik edilmesi, üretimin yoğun olduğu bölgelere rekolte tahmini için gezi düzenlenmesidir.

Toplam Ekim Alanında ve Toplam Üretimde Artış Olacağı Öngörülmüyor

2004/05 sezonunda yemeklik kuru baklagillerde ekim alanı bazında artış öngörülmektedir. 2003/04 sezonunda yaşanan piyasa fiyatlarındaki artışa bağlı olarak üreticinin reaksiyon göstereceği tahmin edilmektedir.

Şekil 11. Türkiye Baklagil Ekim Alanı ve Üretim
Figure 11. Pulse Plant Area And Production in Turkey

Mercimek

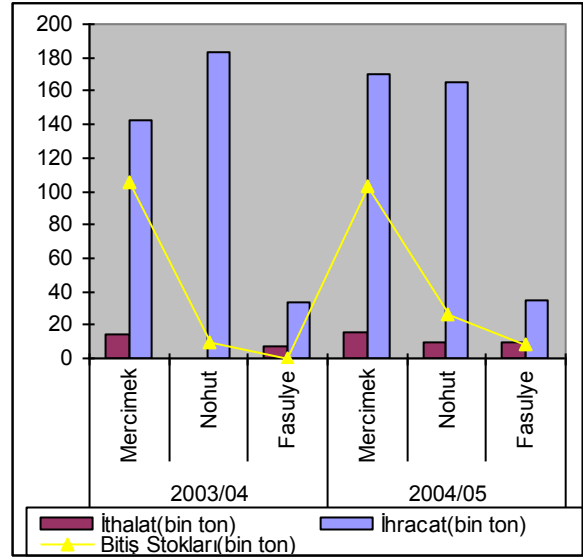
Mercimek Üretiminin Artacağı Öngörülmüyor

2003/04 yılında düşük yağış nedeni ile kırmızı mercimek üretiminde önemli bir düşüş beklenmiştir. Nisan ayına kadar süren bu olumsuz koşullar beklentileri artırmıştır. Ancak, bu kritik dönemde başlayan ve uzun süren yağışlar ile üretim artışı olacağı tahmin edilmektedir. Olumsuz iklim koşullarının devam ettiği nisan ayına kadar bazı üreticilerin tarlalarını bozması ekim alanında daraltma yaratsa da yağışlı havanın etkisi ile verim de artış yaşanmış ve üretim de artmıştır. Yağış verim ve üretimi artırırken tebeşirleşme hastalığını da beraberinde getirdiği için özellikle yeşil mercimekte kalite sorunu yaşanacağı tahmin edilmektedir. Danelerde

yaklaşık olarak %25 bozukluk olacağı beklenmektedir. Yaşanan bu kalite düşüklüğünün ihracatı da olumsuz etkileyeceği ve bir önceki yıla göre yaklaşık %32 oranında düşeceği tahmin edilmektedir.

2003/04 yılının başında yaşanan fiyat artışlarının yüksek olan stoklanmadan kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

2003/04’de oluşan yüksek fiyat nedeni ile 2004/05’de ekim alanlarının artacağı dolayısı ile üretimin de artacağı öngörülmektedir. Diğer önemli üretici ülkelerde yaşanan olumsuz koşullar nedeni ile kalite kayıpları dünya fiyatlarını etkilemiştir. Dünya fiyatlarının yüksekliği ve yurt içi üretimin yüksekliği ile ithalatın düşük olacağı tahmin edilmekte ve bu eğilimin bir sonraki yıl da devam edeceği öngörülmektedir.

Şekil 12. Türkiye Baklagil Dış Ticareti (Milyon Ton)
Figure 12. Turkey Foreign Trade of Pulses (million tons)

Nohut

Nohut Ekim Alanının Artacağı Öngörülmüyor

2003/04 yılında Orta Anadolu’da yağlı tohum bitkilerinin ekim alanlarındaki artışın nohut ekim alanlarını daraltacağı tahmin

edilmektedir. 2004/05 yılında Konya dahil olmak üzere açılacak yeni ayçiçeği alanları ile bu bölgelerde nohut üretimin giderek azalacağı öngörülmektedir.

2003/04'de dünya fiyatlarındaki artışa paralel olarak nohut ithalatı da düşük düzeyde kalmıştır. Bu sezonda dünya pazarında İran nohudu hakim olmuştur. 2003/04'de fiyatlarda yaşanan artışın yurt içi tüketimi düşüreceği tahmin edilmektedir. 2004/05 sezonunda ekim alanı ve üretimin artacağı öngörülmektedir. Bu öngörünün temel nedeni bir önceki yıl oluşan yüksek fiyat ve dünya pazarlarında yeterli kalitede ürün bulunmamasından kaynaklanan ihracat artışıdır. 2003/04 yılında önemli üretici ülkelerde yaşanan kalite ve verim kayıpları ihracat olanaklarını artırmıştır. Stoklar gerilemiştir.

Kuru Fasulye

Kuru Fasulye Ekim Alanlarının Genişleyeceği Öngörülüyor

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de fasulye üretiminin 2003/04'de düşük olacağı tahmin edilmektedir. Bu sezon dünya pazarlarında Çin fasulyesi dışında ürün bulunmadığı için yurt içinde spekülasyon amaçlı stoklar artmış, yurt içi fiyatlar yükselmiş ve tüketimin yoğun olduğu dönemlerde fiyat yükselişleri devam etmiştir. Dünya fiyatlarının da arz düşüklüğü nedeni ile yüksek olması ithalatta da sınırlamalara neden olmuştur. Başlangıç stoklarının yüksek olması nedeni ile ihracatta önemli bir azalmanın olmayacağı tahmin edilmektedir. 2004/05 sezonunda üretimin son 5 yıl ortalamasının üzerinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. Dünya'da önemli fasulye üreticisi ve ihracatçısı konumunda olan ülkelerde yıl sonunda yaşanan doğal afet nedeni ile ihracatın düşük düzeyde de olsa artacağı, arzın artması ile fiyatların bir önceki yıla göre daha düşük seviyede gerçekleşeceği ve yurt içi tüketimin de artacağı öngörülmektedir.

EK TABLOLAR

APPENDIX TABLES

Ek Tablo 1. Dünya'da Başlıca Baklagillerin Arzı ve Dağılımı (Milyon Ton)

Appendix Table 1. Major Pulses: World Supply and Distribution (Million tons)

	2001/2002	2002/2003	2003/2004 Tahmin (Estimated)	2004/2005 Öngörü (Projected)	
ÜRETİM					PRODUCTION
Mercimek	3,07	2,99	3,04	3,08	Lentils
Nohut	7,7	7,6	7,4	7,5	Chick-Peas
Kuru Fasulye	18,4	19,1	18,2	18,5	Beans, Dry
TOPLAM ÜRETİM	29,17	29,69	28,64	29,08	TOTAL PRODUCTION
İHRACAT					EXPORTS
Mercimek	1,11	1,00	1,04	1,30	Lentils
Nohut	0,86	0,82	0,95	0,93	Chick-Peas
Kuru Fasulye	3,25	2,99	3,75	3,60	Beans, Dry
TOPLAM İHRACAT	5,22	4,81	5,74	5,83	TOTAL EXPORTS
İTHALAT					IMPORTS
Mercimek	1,11	1,07	1,13	1,21	Lentils
Nohut	0,97	0,87	0,85	0,90	Chick-Peas
Kuru Fasulye	2,31	2,68	2,10	3,50	Beans, Dry
TOPLAM İTHALAT	4,39	4,62	4,08	5,61	TOTAL IMPORTS
YURTİÇİ TÜKETİM					DOMESTIC USE
Mercimek	2,83	2,90	2,95	3,00	Lentils
Nohut	6,90	7,1	7,2	7,4	Chick-Peas
Kuru Fasulye	13,10	14,0	14,50	15,20	Beans, Dry
TOPLAM YURTİÇİ KULLANIM	22,83	24	24,65	25,6	TOTAL DOMESTIC USE
BİTİŞ STOKLARI					ENDING STOCKS
Mercimek	0,34	0,32	0,31	0,13	Lentils
Nohut	0,96	0,98	0,56	0,09	Chick-Peas
Kuru Fasulye	6,81	10,40	11,25	13,15	Beans, Dry
TOPLAM STOKLAR	8,11	11,7	12,12	13,37	TOTAL STOCKS

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from FAOSTAT data

Ek Tablo 2. Dünya'da Mercimeğin Ülkelere Göre Arzı ve Dağılımı (ton)
Appendix Table 2. Lentils: Supply and Distribution (tons)

	2000/2001	2001/2002	2002/2003	
Lentils				
ÜRETİM				PRODUCTION
Kanada	769.183	477.758	423.008	Canada
Hindistan	1.010.692	939.867	915.650	India
Türkiye	422.583	538.750	554.600	Turkey
Bangladeş	127.166	121.417	115.417	Bangladesh
A.B.D.	134.915	124.079	112.514	U.S.A.
Nepal	139.735	145.292	148.224	Nepal
Çin	117.666	124.167	130.833	China
Avustralya	170.083	132.917	125.333	Australia
Suriye	116.538	158.857	147.652	Syrian Arab Republic
İran	89.196	109.649	112.000	Iran, Islamic Rap of
İTHALAT				IMPORTS
Mısır	92.119	107.723	83.991	Egypt
Sri Lanka	84.662	97.286	83.187	Sri Lanka
Türkiye	123.309	57.801	7.648	Turkey
Bangladeş	41.000	53.570	88.102	Bangladesh
Cezayir	61.499	53.448	61.844	Algeria
İspanya	48.706	47.149	47.278	Spain
Kolombiya	59.928	56.255	60.135	Colombia
Pakistan	50.147	67.869	72.777	Pakistan
Meksika	27.828	30.361	29.326	Mexico
Fransa	34.089	31.695	31.500	France
Almanya	32.780	24.139	21.126	Germany
İtalya	27.877	27.729	28.520	Italy
Fas	36.016	23.001	10.327	Morocco
Şili	14.369	12.881	14.873	Chile
Peru	26.495	27.559	24.146	Peru
İHRACAT				EXPORTS
Kanada	507.140	432.510	359.055	Canada
Türkiye	124.276	140.839	207.669	Turkey
Hindistan	155.706	97.895	85.003	India
A.B.D.	87.968	100.684	100.663	U.S.A.
Suriye	14.781	11.690	19.621	Syrian Arab Republic
Avustralya	168.939	227.847	176.443	Australia
Çin	16.392	17.341	26.172	China
Nepal	7.668	20.382	21.482	Nepal
Birleşik Arap Emirliği	10.483	11.857	8.255	United Arab Emirates
Fransa	4.327	3.244	2.909	France

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from FAOSTAT data

Ek Tablo 3. Dünya'da Nohut Arzı ve Dağılımı (ton)
Appendix Table 3. Chick Peas: Supply and Distribution (metric tons)

	2000/2001	2001/2002	2002/2003	
Nohut				Chick Peas
ÜRETİM				PRODUCTION
Hindistan	4.407.542	4.817.583	4.689.583	India
Pakistan	466.791	376.641	542.700	Pakistan
Türkiye	540.416	602.083	620.833	Turkey
Kanada	432.500	285.042	104.642	Canada
Meksika	287.656	272.997	237.939	Mexico
Iran	257.776	281.156	269.583	Iran
Avustralya	218.000	186.833	172.750	Australia
Etyopya	171.106	178.462	180.410	Ethiopia
Myanmar	104.689	162.705	197.388	Myanmar
Suriye	61.921	76.810	87.716	Syrian Arab Republic
İTHALAT				IMPORTS
İspanya	64.862	62.509	55.663	Spain
Hindistan	328.134	342.247	241.870	India
Bangladeş	34.083	48.769	72.614	Bangladesh
Cezayir	56.446	49.438	41.127	Algeria
Tunus	19.213	19.234	18.803	Tunisia
Ürdün	20.335	21.458	21.972	Jordan
İtalya	20.850	22.503	21.377	Italy
Pakistan	130.736	150.421	147.761	Pakistan
Sri Lanka	13.773	15.701	13.385	Sri Lanka
İngiltere	15.819	17.004	17.703	United Kingdom
A.B.D.	11.502	11.343	10.916	U.S.A.
Suudi Arabistan	22.629	23.883	18.234	Saudi Arabia
Kolombiya	9.123	10.200	11.021	Colombia
Fransa	13.200	12.111	11.088	France
Türkiye	11.486	23.362	43,8	Turkey
İHRACAT				EXPORTS
Meksika	187.017	169.518	141.922	Mexico
Avustralya	283.508	166.015	123.303	Australia
Türkiye	110.696	132.198	157.860	Turkey
Iran	79.915	132.969	109.030	Iran
A.B.D.	31.715	25.746	18.252	U.S.A.
Kanada	142.372	127.256	101.359	Canada
Suriye	3.709	618	5.100	Syrian Arab Republic
Fas	1.719	2.424	8367	Morocco
İspanya	6.281	4.564	4.010	Spain
Fransa	4.490	3.234	3.056	France
Çin	1.612	5.168	3.300	China
Etyopya	92	28.306	21.587	Ethiopia
Birleşik Arap Emirliği	4.266	12.193	13.724	United Arab Emirates

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from FAOSTAT data

Ek Tablo 4. Dünya'da Kuru Fasulye Arzı ve Dağılımı (ton)
Appendix Table 4. Dry Beans: Supply and Distribution (metric tons)

	2000/2001	2001/2002	2002/2003	
Kuru Fasulye				Dry Beans
ÜRETİM				PRODUCTION
Hindistan	2.366.667	2.466.667	2.866.667	India
Brezilya	2.648.533	2.860.627	3.227.937	Brazil
Çin	1.756.517	2.040.478	1.991.286	China
A.B.D.	991.476	1.202.490	1.134.040	U.S.A.
Myanmer	1.406.640	1.555.777	1.633.333	Myanmar
Meksika	1.004.603	1.387.050	1.449.803	Mexico
Endonezya	297.306	319.034	323.060	Indonesia
Uganda	480.666	527.000	535.000	Uganda
Arjantin	274.375	273.061	236.400	Argentina
Kore	296.666	300.000	300.000	Korea
İTHALAT				IMPORTS
Japonya	136.926	131.721	132.980	Japan
Meksika	113.681	113.104	91.227	Mexico
İngiltere	118.758	116.601	118.231	United Kingdom
Hindistan	123.651	220.784	407.128	India
Brezilya	113.351	98.290	96.286	Brazil
İtalya	94.209	98.016	106.661	Italy
A.B.D.	120.429	165.178	160.488	U.S.A.
Venezuela	74.557	66.827	67.510	Venezuela
Pakistan	56.283	80.599	70.957	Pakistan
İspanya	52.548	53.605	56.782	Spain
Fransa	54.048	54.535	56.292	France
Hollanda	53.003	63.518	52.509	Netherlands
Kanada	29.674	32.291	34.982	Canada
Filipinler	50.831	49.893	51.999	Philippines
Kore	51.548	51.659	54.791	Korea
İHRACAT				EXPORTS
Çin	575.634	735.607	892.218	China
A.B.D.	337.645	325.899	321.810	U.S.A.
Arjantin	265.307	252.015	226.383	Argentina
Kanada	242.721	266.252	298.544	Canada
Myanmer	966.966	1.078.800	588.720	Myanmar
Avustralya	57.819	47.147	22.151	Australia
Tayland	38.368	38.769	38.497	Thailand
Hollanda	34.006	33.542	30.813	Netherlands
Türkiye	34.361	34.529	36.088	Turkey
Singapur	21.809	31.252	16.427	Singapore
İngiltere	14.369	42.873	87.409	United Kingdom
Nikaragua	17.096	35.960	42.905	Nicaragua
Etyopya	21.365	39.425	42.376	Ethiopia

Kaynak: FAO verileri kullanılarak TEAE tarafından hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from FAOSTAT data

Ek Tablo 5. Türkiye'nin Tohumluk, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracat Miktarı (ton)
Appendix Table 5. Lentils Exports of Turkey Quantity (tons)

	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
2001/2002													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	13	3	26,0
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K. Mercimek	15.574	20.490	35.639	16.180	7.563	10.523	7.665	6.891	4.353	2.767	3.835	6.215	137.695
Y. Mercimek	13,7	47,9	50,7	270,7	48,1	45,0	28,3	541,8	83,3	88	59,5	27,1	1.304,1
Diğer Mercimek	82,5	211,3	127,8	125,4	185,6	205,7	202	150,7	132	290,1	53,3	47,3	1.813,7
2002/2003													
Y.M. Tohum	4,0	1,6	35,7	18,5	-	-	-	-	-	2,0	-	-	61,8
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	9,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,5
K. Mercimek	8.857	22.621	12.347	15.224	15.194	15.797	18.562	15.369	15.190	18.959	23.865	22.661	204.646
Y. Mercimek	7,6	18,1	37,6	31,7	38,6	39,6	97,5	94,8	61,0	39,4	36,0	28,9	530,8
Diğer Mercimek	26,4	196	109,2	337,6	298,3	359,6	261,5	528,2	36,6	142,5	71,8	53,3	2.421
2003/2004													
Y.M. Tohum	-	-	1,5	-	-	-	-	0,4	-	-	-	-	1,9
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek unu	-	-	-	6,6	-	-	-	-	-	-	-	-	6,6
K. Mercimek	28.076	18.898	10.514	12.773	16.477	18.178	13.428	8.699	4.075	4.056	2.534	2.907	140.615
Y. Mercimek	5,9	6,2	93,9	66,9	130	80,1	100,2	169,6	71,8	107,8	102,9	43,3	978,6
Diğer Mercimek	41,7	81,3	408,5	36,9	176,5	93,3	117,2	234,3	16,2	37,7	35,8	27,4	1.306,8

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 6. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracat Değeri (bin \$)
Appendix Table 6. Lentils Exports of Turkey Value (1000 \$)

	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
2001/2002													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	4,3	-	-	-	8,1	1,8	14,2
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K. Mercimek	8.526	10.336	17.324	8.890	3.813	5.087	4.306	3ç716	1.994	1.308	1.717	2.850	66.151
Y. Mercimek	10,6	23,6	29,6	119,3	36,5	36,2	22,5	243,7	56,2	54,2	38,4	19,2	690,0
Diğer Mercimek	43,3	86,0	61,1	71,5	100,8	117,5	112,9	89,0	67,6	145,6	30,4	25,2	864,9
2002/2003													
Y.M. Tohum	2,4	1,0	19,3	9,5	-	-	-	-	-	0,9	-	-	33,1
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3
K. Mercimek	3.213	7.544	4.207	5.632	5.619	5.713	6.657	5.513	5.380	6.942	8.726	8.731	73.877
Y. Mercimek	5,8	11,8	28,7	28,1	34,5	35,8	88,1	87,5	56,6	39,2	38,6	30,4	485,1
Diğer Mercimek	13,4	68,6	30,0	160,2	133,6	165,5	121,6	234,2	23,1	64,4	46,0	36,7	1.097,3
2003/2004													
Y.M. Tohum	-	-	1,4	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	1,7
K.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5
K. Mercimek	11.836	7.825	4.637	5.576	7.300	7.963	6.113	4.303	2.198	2.433	1.438	1.615	63.237
Y. Mercimek	7,2	7,4	95,6	78,7	159,7	85,8	109,1	195,2	77,5	98,9	75,6	42,4	1.033
Diğer Mercimek	28,4	33,2	232,9	34,7	101,7	65,0	77,9	149,3	17,4	35,8	34,0	26,1	836,4

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 7. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İhracat Miktarı (ton)
Appendix Table 7. Chickpea Exports of Turkey Quantity (tons)

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	4,2	1,2	-	-	-	-	6,9	7,6	4,8	-	24,7
Kuru Nohut	41.019	21.214	20.227	18.578	5.141	7.270	2.820	2.302	2.518	2.918	2.673	5.493	132.173
2002/2003													
Tohum	12,8	34,9	4,4	-	3,1	3,0	1,6	1,6	2,0	43,7	-	-	107,1
Kuru Nohut	12.654	21.490	32.571	10.785	4.937	7.534	5.444	9.576	13.062	5.837	23.660	10.203	157.753
2003/2004													
Tohum	20,0	20,0	1,7	-	5,0	-	9,8	-	-	-	-	3,0	59,5
Kuru Nohut	12.807	21.703	35.152	23.070	21.609	13.702	4.067	6.596	12.805	12.183	8.606	10.341	182.641

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 8. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İhracat Değeri (bin \$)
Appendix Table 8. Chickpea Exports of Turkey Value (1000 \$)

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	2,4	0,7	-	-	-	-	6,0	6,2	4,4	-	19,7
Kuru Nohut	19.676	9.715	8.955	8.091	2.752	3.325	1.455	1.181	1.279	1.518	1.033	2.210	61.190
2002/2003													
Tohum	8,0	21,2	2,4	-	1,9	1,4	1,0	1,4	1,5	23,8	-	-	62,6
Kuru Nohut	4.852	8.976	16.877	5.016	2.022	3.024	2.127	3.937	5.128	2.321	11.256	4.940	70.476
2003/2004													
Tohum	10,9	10,9	1,3	-	3,1	-	6,6	-	-	-	-	2,2	35,0
Kuru Nohut	5.488	9.267	15.294	10.398	9.559	6.661	1.967	3.261	6.084	5.987	4.222	4.790	82.978

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 9. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İhracat Miktarı (ton)
Appendix Table 9. Dry Bean Exports of Turkey Quantity (tons)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	0,5	5,0	5,0	7,4	7,8	37,1	27,7	17,0	8,6	3,0	119,1
Kuru Fasulye	5.815	8.405	4.913	4.817	7.699	425,5	1.185	170,2	157,7	90,3	118,7	613,8	34.410,2
2002/2003													
Tohum	6,7	5,9	-	4,5	12,5	-	-	24,0	0,7	-	-	-	54,3
Kuru Fasulye	1.895	3.634	3.123	1.031	9.603	715	870	1.899	1.423	5.884	5.758	192,2	36.034
2003/2004													
Tohum	-	0,02	-	0,8	4,8	-	-	-	-	-	-	-	5,62
Kuru Fasulye	1.663	4.587	2.248	7.269	3.974	3.620	6.772	1.179	282	981,4	407,6	-	32.983

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 10. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İhracat Değeri (bin \$)
Appendix Table 10. Dry Bean Exports of Turkey Value (1000 \$)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	0,2	11,4	10,5	16,3	12,9	28,3	34,8	21,3	11,1	3,0	149,8
Kuru Fasulye	4.060	5.681	3.079	3.443	5.374	385,9	941,5	191,9	168,8	94,7	88,9	501,2	24.010
2002/2003													
Tohum	7,6	6,0	-	13,8	25,9	-	-	62,2	1,7	-	-	-	117,2
Kuru Fasulye	1.148	2.266	2.100	793	4.680	447	520	870	677	3.709	3.257	128,5	20.596
2003/2004													
Tohum	-	0,4	-	2,0	10,8	-	-	-	-	-	-	-	13,2
Kuru Fasulye	1.040	2.865	1.394	4.439	2.566	2.078	3.930	632	198	482,4	190,3	-	19.815

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 11. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalat Miktarı (ton)
Appendix Table 11. Lentils Imports of Turkey Quantity (tons)

	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
2001/2002													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	0,03	-	-	-	-	-	-	0,007	0,04
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	88,9	71,5	4,6	-	-	-	-	-	165,0
Kırmızı Mercimek	5.054	2.456	2.494	1.326	4.828	5.589	5.209	6.806	1.651	486	3.408	741	40.048
Yeşil Mercimek	0,035	0,032	-	-	386	2.744	3.344	3.676	723	911	872	140,7	12.796,8
Diğer Mercimek	943	1.494	1.366	99	49	-	585	-	-	-	153	101,9	4.790,9
2002/2003													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kırmızı Mercimek	-	21,0	-	43,0	-	-	-	-	-	-	4,9	-	68,9
Yeşil Mercimek	-	-	-	2,0	349,9	2.059	524,3	1.063	276,6	1.467	1.497	292,0	7.531
Diğer Mercimek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,8	-	47,8
2003/2004													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kırmızı Mercimek	16,4	14,0	-	-	-	-	-	-	5,4	3,6	-	-	39,4
Yeşil Mercimek	79,8	-	-	-	4.564	4.053	3.501	1.011	223,7	242,2	122,5	-	13.797
Diğer Mercimek	33,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,0

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 12. Türkiye'nin Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalat Değeri (bin \$)
Appendix Table 12. Lentils Imports of Turkey Value (1000 \$)

	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
2001/2002													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	0,003	-	-	-	-	-	-	0,4	0,4
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	8,9	-	0,7	-	-	-	-	-	9,6
Kırmızı Mercimek	2.005	956	1ç021	549	1.939	2.117	1.872	2.291	586	180	1.261	267	14.023
Yeşil Mercimek	0,003	0,004	-	-	140	1.028	1.308	1.391	276	346	331	59,3	4.879,3
Diğer Mercimek	375	604	532	37	22	9	218	-	-	-	56,9	37,9	1.891,8
2002/2003													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kırmızı Mercimek	-	15,2	-	22,3	-	-	-	-	-	-	2,0	-	39,5
Yeşil Mercimek	-	-	-	1,7	152,1	826,4	223,3	414,0	115,7	703,2	849,8	143,2	3.429
Diğer Mercimek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,7	-	17,7
2003/2004													
Y.M. Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K.M.Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mercimek Unu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kırmızı Mercimek	5,7	7,1	-	-	-	-	-	-	1,7	3,3	-	-	17,8
Yeşil Mercimek	46,8	-	-	-	2.222	1.932	1.644	473,6	105,3	115,6	57,2	-	6.597
Diğer Mercimek	14,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 13. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İthalat Miktarı (ton)
Appendix Table 13. Chickpea Imports of Turkey Quantity (tons)

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	0,06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,06
Kuru Nohut	1.763	70,6	3.276	5.827	1.802	2.980	3.472	2.751	206	677	507	-	23.361,6
2002/2003													
Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuru Nohut	-	-	-	22,0	21,8	-	-	-	-	-	-	-	43,8
2003/2004													
Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuru Nohut	27	-	-	-	14	90,5	-	364,4	-	39,9	-	11,5	547,3

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 14. Türkiye'nin Tohumluk ve Nohut İthalat Değeri (bin \$)
Appendix Table 14. Chickpea Imports of Turkey Value (1000 \$)

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Toplam
2001/2002													
Tohum	-	-	0,006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,006
Kuru Nohut	907,7	36,3	1.097	2.472	557,6	1.018	1.410	850	68,8	245	222	-	8.884,4
2002/2003													
Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuru Nohut	-	-	-	7,9	9,9	-	-	-	-	-	-	-	17,8
2003/2004													
Tohum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuru Nohut	10,4	-	-	-	13,2	45,8	-	205,1	-	22,2	-	5,2	301,9

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 15. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İthalat Miktarı (ton)
Appendix Table 15. Dry Bean Imports of Turkey Quantity (tons)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Toplam
2001/2002													
Tohum	11,1	1,0	1,0	-	32,8	36,4	7,3	44,2	12,7	15,6	19,0	-	181,1
Kuru Fasulye	1.381	214,3	888,2	6.501	10.696	7.680	6.998	3.828	4.957	2.705	2.675	554	49.077,5
2002/2003													
Tohum	3,7	-	16,0	1,5	20,5	30,2	28,4	32,2	14,4	-	0,2	18,6	165,7
Kuru Fasulye	150,5	-	524,1	531,0	500,7	837,6	874,3	255,6	2.431	777,0	109,1	-	6.990
2003/2004													
Tohum	-	0,7	-	20,0	7,5	10,0	17,5	5,1	12,0	2,1	20,0	-	94,9
Kuru Fasulye	-	-	-	415,0	802,9	723,6	692,9	959,7	760,9	627,5	1.619	-	6.602

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 16. Türkiye'nin Tohumluk Kuru Fasulye İthalat Değeri (bin \$)
Appendix Table 16. Dry Bean Imports of Turkey Value (1000 \$)

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Toplam
2001/2002													
Tohum	40,0	10,3	2,7	-	99,7	100,0	25,2	113,8	46,7	36,4	55,5	-	530,3
Kuru Fasulye	744,8	64,5	464,6	3.045	5.284	3.894	3.556	2.024	2.533	1.441	1.439	286,7	24.776,6
2002/2003													
Tohum	22,8	-	42,3	7,1	60,9	106,1	81,2	95,1	38,8	-	1,4	69,9	525,6
Kuru Fasulye	75,3	-	253,4	248,0	233,1	370,9	343,8	121,1	1.029	348,6	55,7	-	3.079
2003/2004													
Tohum	-	3,4	-	77,1	30,9	18,6	70,0	20,8	40,9	9,7	95,5	-	366,9
Kuru Fasulye	-	-	-	201,6	427,2	358,5	345,7	490,5	396,1	290,2	787,5	-	3.297

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.
 Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 17. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İthalatı (ton)
Appendix Table 17. Turkish Lentils Imports by Countries:1992-2002 (Calendar Year)(tons)

Ülkeler	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country
A.B.D.			64		316	503	131	11	171	24	281		U.S.A.
Almanya				352	15	32	220	16		22		3,6	Germany
Avustralya					1.184	1.640		17.717	20.866				Australia
Avusturya					21								Austria
Azerbaycan												21,5	Azerbaijan
Belçika							503						Belgium
Bulgaristan	435						44						Bulgaria
Çin								191			887		China
Hindistan					301	16.122	429	101					India
Hollanda					37	41						20	Netherlands
İngiltere					43								United Kingdom
İran								351	1.699				Iran
İspanya			43							164	42		Spain
İsviçre						2,1						40	Switzerland
Kanada		1.521	9.117	348	5.700	6.116	16.523	101.272	47.316	12.986	15.467	1.578	Canada
Kes.ve Bil.Ülkeler		74		20	73	3.117	11.336	10.147	28.211	8.396			Undefined C.
Lübnan		181	163										Lebanon
Mısır						214	177	255					Egypt
Pakistan										42			Pakistan
Rusya						662				280	100		Russia
Singapur					2.136								Singapore
Suriye		2.045	4.210	6.554	71.068	50.162	35.003	9.761	500	753	102	5,4	Syrian Arab Republic
Suudi Arabistan							308	162					Saudi Arabia
Ürdün				15	24								Jordan
Diğer					409	223	154	932	66	1	30	1	Other
Toplam	435	3.820	13.596	7.289	81.324	78.833	64.826	140.914	98.828	22.668	16.909	1.669	TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.
Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 18. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Mercimek, Kuru Mercimek ve Mercimek Unu İhracatı (ton)
Appendix Table 18. Turkish Lentils Exports by Countries:1989-2002 (Calendar Year) (tons)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country
A.B.D.	457	865	854	756	1.968	476	1.527	450	722	859	772	753	1.263	968	574	U.S.A.
Almanya	2.701	1.660	2.439	4.038	5.865	2.144	4.045	1.554	2.478	2.727	3.350	4.362	4.005	3.549	1.837	Germany
Arjantin						25	100	22	17	5	3	12		2,5		Argentina
Avustralya	434	422	125	468	793	184	287	15	36	49	17	47	59	65,6	15,4	Australia
Avusturya	280	154	185	191	173	120	157	65	98	101	143	160	166	221	100	Austria
Bangladeş			6	21	1.450		16.433						12.807	30.840	8.336	Bangladesh
Bulgaristan			4	1.865	956	1.536	879	1.965	39	5	80	1	26	1,4	0,7	Bulgaria
Cezayir	14.085	4.759	156		668	440	6.585	1.025	656	512	323	215			2.070	Algeria
Etiyopya		4.801	2.884	2.580	6.999	1.267	1.424		4.513	1.862	2.550			0,3	10	Ethiopia
Fransa	8.590	4.399	3.208	3.225	2.267	1.601	2.136	315	350	250	297	403	557	671	292	France
G.Afrika	789	660	735	3.382	1.324	711	366	40	22	60				43	13,5	South Africa
Hindistan	28.000	2.540	100		32.631	21	12.228	65	42				1.434	945		India
Hollanda	841	958	684	1.087	692	670	422	465	796	677	926	1.033	892	966	474	Netherlands
İngiltere	10.948	11.095	10.402	12.138	15.076	5.975	12.467		7.325	10.218	6.075	7.037	8.964	10.085	4.578	United Kingdom
İran	19.422	18.075			636		40		944					4,8		Iran
İspanya	13.451	10.905	7.370	11.873	4.316	2.602	3.674	64	27	22	84	62	45	954	67,3	Spain
İsviçre	907	500	234	99	460	84	11	436	26	93	61	86	95	137	130	Switzerland
İtalya	8.515	5.491	5.904	7.461	5.488	3.281	4.766	1.051	1.407	1.048	324	720	2.721	2.584	545	Italy
Kanada	182	481	296	760	744	521	1.111	457	435	752	532	314	1.079	719	102	Canada
Kes.Ve Bil.Ülkeler	2.094	10	33	2.632	1.000	185		39.827	29.277	20.315	41.321	96.168	5.577	15.240		Undefined C.
Lübnan	6.433	2.573	1.611	3.154	1.634	330	1.385	645	442	1.527	340	369	1.424	856	71	Lebanon
Mısır	14.507	27.099	55.322	91.382	59.304	43.950	66.293	9.024	61.874	37.744	30.405	26.239	41.728	22.897	28.871	Egypt
Pakistan	5.942	2.718	779	2.642	15.428	15.282	5.553		1.063	65	4	65	3.835	2.406	925	Pakistan
S.Arabistan	11.441	9.402	11.904	12.998	11.126	8.201	12.579	5.773	10.341	9.954	2.877	5.925	14.653	8.624	4.220	Saudi Arabia
Singapur	40	20		147	1.493	105	2.194					1	218	28		Singapore
Sri Lanka	20.973	16.603	3.254	16.077	68.776	28.511	42.255	4.739	10.305	5.098	147	3.272	15.221	37.529	9.910	Sri Lanka
Sudan	11.555	6.628	247	1.336	22.663	8.735	10.178	3.217	2.307	1.246	1.750		1.316	8.053	2.811	Sudan
Suriye	200		120				144	264	80	235	280		22			Syrian
Ürdün	312	915	10.120	8.373	949	531	3.290	1.769	3.443	1.456	974	1.117	1.360	1.573	217	Jordan
Yugoslavya	435	20	23							3	4		1	1	1	Yugoslavia
Yunanistan	217	116	68	1.296	151	54	109	57	106	96	117	112	266	257	50	Greece
Diğer	58.329	12.760	8.796	24.720	27.835	12.887	23.349	2.829	707	7.944	5.931	10.159	29.083	66.703,3	16.150	Other
TOPLAM	242.077	146.630	127.895	214.833	292.957	140.439	236.140	76.155	138.477	104.957	99.693	158.631	148.817	216.924	82.371	TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

Baklagiller

TEAE

Ek Tablo 19. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Nohut ve Kuru Nohut İthalatı (ton)
Appendix Table 19. Turkish Chick Peas Imports by Countries:1989-2002 (Calendar Year) (tons)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country
A.B.D.			0,7		315	427,6					U.S.A.
Almanya		44,1			12,5	15		18			Germany
Avustralya	20			15		105,6					Australia
Azerbaycan					96			684,2		2,5	Azerbaijan
Bulgaristan		256,1		325,4							Bulgaria
Cezayir										322,5	Algeris
Çin							110,2				China
Hindistan								21,5			India
İngiltere		43							14		United Kingdom
İran			16,8	122	7			662,6			Iran
İsrail		0,03	21	99,8		0,12	0,3				Israel
İtalya			21,5	21,5						82	Italy
K.K.T.C.					0,09						Cyprus
Kanada						1.919,3	106,6				Canada
Kazakistan	72,7			1,8		119,3	260,5				Kazakhstan
Kes ve Bil.Ülk.			1.320,8	16.907,6	6.254,6	1.420,5	12.819,7	9.202,6	27		Undefined C.
Malezya								21,8			Malaysia
Meksika	420,2			200	483	3.167,5	1.032,6				Mexico
Mısır		150				0,04					Egypt
Özbekistan					78,2	2	45				Uzbekistan
Portekiz										88	Portugal
S.Arabistan								3			Saudi Arabia
Suriye				3.340,1	700		0,06				Syrian
Ürdün					28	28					Jordan
Yugoslavya								22,8			Yugoslavia
Yunanistan			20								Greece
Diğer		0,03	10	41,4	146,91	206,94	21,04			11,5	Other
Toplam	512,9	493,2	1.410,8	21.074,6	8.121,3	7.411,9	14.396	10.636,5	41,0	506,5	TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.
Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 20. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Nohut ve Kuru Nohut İhracatı (ton)
Appendix Table 20. Turkish Chick Peas Exports by Countries:1989-2002 (Calendar Year)(tons)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country
A.B.D.	1500,9	4414,8	5465,8	2400,6	940	1440,8	437,9	994,4	496,6	547,5	232,1	429,2	451,9	523,7	585,1	U.S.A.
Almanya	1000,9	1296,8	1685,5	1502,6	1316,7	1586,3	1705,1	1532,2	1386,8	1485,1	1507	1549,7	1.695	1.536	926,2	Germany
Avusturya	57,6	106,8	35,5	63,7	64,3	50,4	37,2	38,6	50,1	41	69,3	54	51,9	86,2	23,7	Austria
Bangladeş		7100	2078	126				535,5	365,5			322	1.435,4			Bangladesh
Belçika	3732,2	4079,3	1814,2	2157,1	1486,8	3108,6	3367,8	2721,4	3090,3	990,3	337,7	579,1	527,9	1.152	1.224	Belgium
Cezayir	39209,1	40870,2	33569,4	22833,2	7694,9	8805	20824,2	29783,6	19898,1	9337,5	2374,9	5526,8	3.781	7.198	3.461	Algeria
Danimarka	115,4	73,6	162,9	172,8	73,3	81,8	192,6	368,4	186,2	158,5	104,2	217,7	184,3	342	137,7	Denmark
Fransa	7296,3	8293,1	8122	7923,7	6953,1	5956,8	9964,8	9591,6	3450,4	610,7	91,1	1340,3	1.193,4	1.988	672,7	France
Hindistan	66007	50380,4	36415,6	8398	2178,2	7864,6	17264,9	42210,1	13592,6	8684,8	791,5	30130	12.971	27.138	14.918	India
Hollanda	2247,8	2716,3	3172,5	2668,6	1690,3	1334,6	1313,6	1854,6	1235,6	1039,6	859,8	994,3	958,9	743	765	Netherlands
Irak	1119,3	24061,8	11924,8	5444,4	39,3		2404							56.898	4.506	Iraq
İngiltere	3691,2	4256,3	4096	5437,4	4050,5	2431,2	4093,3	3492,6	3552,6	2519,7	1675,2	2223,3	1.746,7	3.551	1.954	United Kingdom
İran	9.538,9	12.530,7	338			283,2	107,2	723		200	59,9					Iran
İspanya	4736,9	14448	19257,1	18250,4	7265,9	8492,4	6840	11749,2	2508,7	2082,6	84,5	1407,1	304,1	2.157	3.027	Spain
İsveç	229,5	171,3	309,6	89,3	187,4	214,1	208,5	180,1	160,4	237,1	93,8	106	165	288	154	Sweden
İsviçre	820,3	179,8	436,5	65	478,9	76,5	131,4	229,6	228,4	250,3	99,5	147,6	109,7	111,7	90,3	Switzerland
İtalya	18387	20644,7	18355,2	17399,6	11643,2	7168,3	14276,9	9522,2	7223,8	4638,5	2190,6	4379,9	6.475,9	10.577	3.667	Italy
K.K.T.C.	143,6	147,7	117	107,9	155,3	165	155,9	677	133	254,9	187,1	145,7	69,9	13,2	2,9	Cyprus
Kes.ve Bil.Ülk.	160		405	6,5		1		31659,8	43547,9	8188	95	28544,1	25.328,8	6.878		Undefined C.
Lübnan	6.135	6.319	5.856	2.962	2.443	2.217	6.576	8.977	3.290	3.042	2.177	9.138	2.571	4.768	1.585	Lebanon
Malezya	2.564	3.034	3.274	3.442	1.465	1.494	2.500	2.952	2.282	2.535	1.080	1.733	1.631	2.402	985	Malaysia
Mısır	2.220	467	5.556	6.622	3.356	4.548	10.486	8.033	13.279	15.849	5.170	24.735	12.456	3.389	1.369	Egypt
Pakistan	40311,4	34413,9	19747,8	5425,3	1094,8	7937,8	7034	324,7	1402,3	1624,9	889,9	654,4	1.879,7	5.117	894	Pakistan
Portekiz	8379,6	7794,8	8400,4	6246,2	4199,8	4546,2	2063,1	4863,3	2328,6	167,7		361,5		2.589	1.734	Portugal
Sri Lanka	4801,5	9611,1	10215,2	8091,6	5092	2515,9	5091,5	6291,9	4797,1	5327,5	4282,9	3605,7	3.200,8	5.021	5.191	Sri Lanka
Suudi Arabistan	11150	9629,2	11613,5	11493,5	8557,6	4889,6	10071,7	10061,7	9873,7	8337,1	8222,3	8162,5	10.682,7	10.681	6.909	Saudi Arabia
Tunus	388	1842,6	50	399,5	2331	4312,9	5835,8	16849,2	5525,7	3257,1	997,8	985,3	1.346,6	8.245	2.842	Tunisia
Ürdün	10923,3	18067,9	13791,2	14295,9	3963,1	1762,7	18779,4	17920,6	3849	6192,7	8155,9	16176,5	10.170,6	10.160	3.450	Jordan
Yunanistan	9195,2	9770,8	9157,7	6661,2	4700,2	4655,4	3511,4	2843,7	1888,2	1230,3	412,9	374,3	245,2	1.068	532	Greece
Diğer	20.865	70.311	32.735	41.334	19.087	35.885	37.435	36.190	9.007	12.839	7.895	9.930	6.872	15.134	6.708	Other
Toplam	276.927	367.033	267.819	202.020	102.508	123.825	192.709	263.171	158.630	101.668	50.137	153.953	108.506	189.755	68.314	TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 21. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Olan Kuru Fasulye ve Kuru Fasulye İthalatı (ton)
Appendix Table 21. Turkish Dry Beans Imports by Countries:1989-2002 (Calendar Year)(tons)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country	
A.B.D.	3.120,4	14,6		46,2	361,3	2.378,3	70,8	131,3	3.518,7	1.068,9	2.434,5	3.329,8	31,9	34,4	30,4	U.S.A.	
Almanya	0,8			40			66,8	15,2	23,1	1,1	112,7	26			10	Germany	
Arjantin	470,7							140,7	9.791,3	15.749,9	1.304,3	1.941,4	940,2	2.605,4		110	Argentina
Arnavutluk				1.076,4	555,8												Albania
Bulgaristan			140	518,8	639,8	1.832,6	263,1	182,7	241,4				84				Bulgaria
Myanmar						340		253,2	626,1								Myanmar
Çin	2.272,2				2.543,7	3.732,6		30.435,2	3.812,2	2.764,8	6.440,2	21.468,2	23.578,5	1.318	71,8		China
Etiyopya	3.815,6					377,9											Ethiopia
Fransa	1,1	1,3	13,3	18,1	113,3	26,2	23	105,1	35,9	12,6	7,4	20,1	30,5	14,4			France
G.Afrika	2.358,5																South Africa
Hollanda						56,1	74,7	144,3	131,4	94,1	33,8	59	94,9	35,2	38,0		Netherlands
İran					829,4	523,1		662,1	4714	90,1		167,4	4.253,4	73,5			Iran
İspanya						504,7	60	234	65,1	35,3	4	1	25	29	0,5		Spain
İtalya			1,3					4,5	227,5	59,1	9,5	6	8,7	36,0			Italy
Kanada						385,1			699,4		3.401,9	1.151,8	1.222,7				Canada
Kazakistan									2,5		809,6	531,1	364	66,5	143,5		Kazakhstan
Kırgızistan										70,0	192,6	3.650,4	7.210	4.735	3.925		Kyrgyzstan
Kes. Ve Bil. Ülkeler								805,9	11.345,3	2.155,6	439,5	300,6					Undefined C.
Lübnan					22	70,7											Lebanon
Makedonya				137,3	10	42				20							Mekedonia
Mısır		100				300		103	1.529,9	20,5	2.274,7	120,5	1.118		110		Egypt
Moldova					16				403,6	1.397,6	510,3	118,7	274,1		4		Moldova
Polonya					138,5				652,1	150,4	19,9		18,5				Poland
Romanya				148,9	2.364,2	1.169,5	54		1.393,8	1.620,4	664,1	55	130				Romania
Singapur								19	1.542,3								Singapore
Suriye									190,7	500							Syrian
Ukrayna										611,1	46	25,3	316,1				Ukraine
Yugoslavya	320	17,3									19,6				0,6		Yugoslavia
Yunanistan				25	201,5		21		41,2	5,2					4		Geece
Diğer	779,6				76,9	50,20	0,5	220,3	1.107	227,5	826,1	1.008,5	122,1	24,0	1.812		Other
Toplam	13.138,9	133,2	154,6	2.010,7	7.872,4	11.929,7	633,9	43.107,1	48.053	12.208,6	20.187,8	32.979,6	41.488	6.366	6.260		TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data.

Ek Tablo 22. Türkiye'nin Ülkelere Göre Tohumluk Olan Kuru Fasulye ve Kuru Fasulye İhracatı (ton)
Appendix Table 22. Turkish Dry Beans Exports by Countries:1989-2002 (Calendar Year)(tons)

Ülkeler	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country
A.B.D.	1	56,4	11,8	8	8,9	11,2	9	9,5	43	24,5	15,9	24,9	34,7	38	16	U.S.A.
Almanya	832,4	1123,5	2037,1	1667,6	1585	1688	1927,6	1454	1867,9	1901,4	1447,4	1639	1.734,8	1.544	1.007	Germany
Avusturya	48,3	54,8	56,1	54,8	72,3	62	25,5	54,2	114,6	144,9	142,3	144,2	132,3	175,7	71	Avustria
Belçika	91,2	194,3	206,4	143,1	909	311,6	2898,2	1714,6	280,1	463,5	76,8	216,4	945,2	1.028	60,6	Belgium
Bulgaristan		20						623,1		100	597,6	259	47	44	2,7	Bulgaria
Cezayir			498			1487	13049	5481	5795,2	1928,9		1989,6	1072,9	322,5	704	Algeria
Danimarka	24,5	32,7	68,9	80,2	66,8	30,2	23,9	81,1	18,3	45	7	43,5	72,2	154,7	57,1	Denmark
Fransa	168	518,6	414	1414,4	996,3	1196,5	6208,4	3148,1	60,3	540,9	23,3	320,8	905,5	1.287	39,6	France
Hırvatistan				2211			2	20								Croatia
Hollanda	39,9	59	146,7	126,4	57,8	303,5	1021,4	892,3	93	175,2	107,4	53,8	108,4	107,9	52,4	Netherlands
Irak	6925,9	2824,2	3887,4	769	154,6	45	1439,1							21.400	13.112	Iraq
İngiltere	134	43,3	82,7	100,2	131,9	74,5	157,1	45,7	88,2	26,4	59,3	64,9	57,4	69,7	49,3	United Kingdom
İspanya		634,8	1833,1	1330	343,6	857,7	3393	1019,7	220,1	82,7				199,5	67,8	Spain
İsveç	8,5	12	45	18,7	12	35,9	84	30	27,7	70,7	32,9	10,7	73,7	78,5	64,6	Sweden
İsviçre	42,9	19	75,7	12,3	61	60,9	23	44,5	83,2	96,4	37,1	92,5	91,7	61,4	64,1	Switzerland
İtalya	570,8	410,2	656,3	199,7	242	627,6	2040,2	123,4	96,2	127,2	24,7	23,5	71,2		4,5	Italy
K.K.T.C.	411	348,2	422,9	399	458,8	239,9	251,6	796,7	294,9	393,6	214,7	122,9	141,0	154,6	94,3	Cyprus
Kes.ve Bil.Ülkeler	1200,2		12,5	1,5	188,3	154,8		49275,3	25218,5	6103,9	5284,1	33968,9	10024			Undefined C.
Libya	127,5	162,7	45,6	45,3	17,4	214,7	1204,5	21,1	213,3	113,1		200,7				Libya
Mısır				5	90		1999	336,6	4666,2	1157,5	213,5	3109,4	1784,4	8.860	238	Egypt
Norveç	21,9	12,5	26,7	14,7	7,7	28,9	8,4	2,5	4,4	46,7	18	16,3	19,3	20,5	12,5	Norway
Romanya								1,4	0,4	20,3	13,5			0,1	0,4	Romania
Suudi Arb.	154,4	216,5	182,8	186,6	44,4	129,7	1770,9	254,2	35,7	49,2	36,1	36,6	45,6	55	12,2	Saudi Arabia
Tunus			56			363	1433,1	1087,4	550,2	254	380	247,1	241,3	68,9	206,3	Tunisia
Türkmenistan				11,5	22,9	26,8	11,9	14,8	9	23,7	35,1	33,7	31,9	39	28	Turkmenistan
Ürdün	221	166,2	529,9	552,1	14	456	2388,4	407,3		224,4			65	1.696	14,2	Jordan
Yugoslavya	219		1445				354,8	1003,2	22	1403,5	1930,6	2000,3	72,8	882,8	525,4	Yugoslavia
Yunanistan	3794,8	1269,8	121	192,3	864,5	889,4	2433,8	2172,2	700,5	1242,9	139,2	233,6	1752	1.791	513,5	Greece
Diğer	1.050	314,3	803,4	688,6	268	97.381	3.479	1.905	169,2	75001	1463,5	540,1	753,7	2.070	248,5	Other
Toplam	16.087,2	8.493	13.665	10.232	6.617,2	106.675,8	47.636,8	72.018,9	40.672,1	91.761,5	12.300	45.392,4	20.278	42.148,8	17.266	TOTAL

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data

Ek Tablo 23. Kuru Baklagil TÜFE Fiyatları TL 1994=100
Appendix Table 23. Pulses Consumer Price Index (TL) 1994=100

	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	ORTALAMA AVERAGE
1999													
K Fasulye	530,906	552,439	567,271	578,943	587,104	589,949	595,475	601,408	616,927	643,34	672,013	697,775	599,110
Nohut	379,635	395,648	407,319	413,62	427,258	442,377	452,014	464,32	477,06	504,662	583,208	636,628	469,861
K.Mercimek	307,661	310,63	313,996	318,201	330,224	382,696	418,377	435,837	452,242	492,408	552,904	581,849	416,945
Y.Mercimek	296,103	304,708	314,805	322,594	336,871	360,102	380,616	400,117	424,157	459,758	528,102	578,014	392,162
2000													
K Fasulye	711,619	730,288	756,4	785,316	816,544	828,293	842,642	867,326	944,283	1,065,044	1,151,917	1,191,645	903,174
Nohut	664,216	699,515	724,579	771,26	816,955	832,299	845,95	864,467	916,544	965,636	1,032,960	1,047,551	856,472
K.Mercimek	600,36	613,84	623,233	631,534	633,373	635,817	639,659	652,267	678,797	758,848	793,349	806,949	685,382
Y.Mercimek	605,653	627,233	635,205	650,624	658,15	660,932	664,869	671,719	691,863	725,549	757,407	763,703	677,705
2001													
K Fasulye	1,209,208	1,228,454	1,288,925	1,410,589	1,472,751	1,513,937	1,553,700	1,574,381	1,621,069	1,891,783	2,114,487	2,193,320	1,589,384
Nohut	1,065,538	1,079,213	1,128,418	1,234,312	1,282,819	1,293,867	1,297,605	1,304,064	1,322,576	1,536,570	1,666,592	1,732,102	1,328,640
K.Mercimek	810,432	822,238	894,641	1,105,748	1,187,416	1,200,637	1,148,713	1,129,571	1,140,077	1,370,129	1,475,286	1,504,605	1,149,124
Y.Mercimek	773,371	781,517	850,884	1,007,426	1,080,119	1,103,844	1,109,937	1,115,209	1,184,023	1,498,701	1,731,514	1,776,804	1,167,779
2002													
K Fasulye	2,191,128	2,203,809	2,211,204	2,236,393	2,238,649	2,250,928	2,258,337	2,257,510	2,280,079	2,285,607	2,282,030	2,252,240	2,245,660
Nohut	1,741,140	1,717,996	1,714,882	1,739,081	1,752,015	1,772,915	1,790,774	1,787,339	1,772,690	1,769,809	1,737,344	1,724,065	1,751,671
K.Mercimek	1,491,249	1,447,545	1,399,609	1,372,363	1,335,484	1,284,569	1,251,785	1,245,298	1,300,455	1,321,605	1,307,291	1,290,464	1,337,310
Y.Mercimek	1,758,707	1,683,625	1,631,929	1,609,061	1,579,531	1,560,791	1,549,034	1,609,267	1,759,670	1,908,887	1,987,174	1,998,875	1,719,713
2003													
K Fasulye	2,242,850	2,214,142	2,212,246	2,193,502	2,143,183	2,129,299	2,111,921	2,098,723	2,092,856	2,023,502	1,921,494	1,891,859	2,106,298
Nohut	1,714,020	1,699,690	1,704,994	1,693,365	1,685,581	1,677,507	1,664,963	1,660,060	1,646,067	1,574,121	1,535,291	1,519,567	1,647,936
K.Mercimek	1,276,527	1,269,540	1,274,160	1,290,519	1,279,254	1,272,613	1,287,986	1,279,480	1,283,484	1,275,442	1,252,184	1,254,578	1,274,647
Y.Mercimek	2,032,327	2,066,049	2,114,040	2,227,949	2,283,317	2,293,332	2,306,825	2,322,012	2,319,279	2,308,001	2,252,511	2,206,217	2,227,655
2004													
K Fasulye	1,852,836	1,823,481	1,801,649	1,785,010	1,778,864	1,772,593	1,761,529	1,775,765	2,095,709	2,600,208	2,725,662	0	1,979,391
Nohut	1,519,926	1,519,946	1,523,070	1,493,772	1,515,817	1,515,410	1,532,542	1,554,213	1,730,790	1,946,858	2,026,281	0	1,625,330
K.Mercimek	1,298,027	1,339,043	1,384,505	1,374,744	1,382,723	1,373,732	1,355,123	1,367,490	1,491,389	1,600,170	1,664,717	0	1,421,060
Y.Mercimek	2,140,111	2,100,303	2,045,420	2,004,612	1,971,458	1,924,797	1,911,214	1,895,415	1,949,618	2,119,914	2,154,503	0	2,019,760

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data

Ek Tablo 24. Kuru Baklagil TEFE Fiyat İndeksi TL 1994=100

Appendix Table 24. Annual Wholesale Price Indeks of Pulses (TL) 1994=100

	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	ORTALAMA AVERAGE
1999													
K Fasulye	336,078	335,544	343,671	335,415	351,94	354,171	365,829	361,769	366,28	385,787	417,164	439,01	359,492
Nohut	184,469	191,383	194,079	220,774	239,754	241,862	256,22	250,054	245,446	255,175	290,006	386,938	245,449
Mercimek	141,334	134,169	138,316	146,693	211,329	216,055	209,838	203,664	219,658	244,739	297,84	303,456	197,205
2000													
K Fasulye	437,23	449,341	476,666	491,003	492,232	499	502,453	528,669	602,498	663,02	709,568	726,091	497,902
Nohut	398,164	412,332	420,934	449,205	469,367	488,349	479,553	436,514	507,141	535,252	532,746	555,583	473,762
Mercimek	304,099	316,618	312,104	329,343	336,524	307,24	325,007	319,257	359,728	387,359	427,708	437,813	350,505
2001													
K Fasulye	723,947	727,597	752,957	830,845	872,44	895,448	898,813	924,597	924,837	1,005,445	1,157,313	1,249,121	917,356
Nohut	565,054	531,134	557,363	562,072	583,116	522,667	640,257	642,574	637,142	634,018	720,678	726,71	599,643
Mercimek	433,47	410,19	526,589	564,637	643,755	514,08	427,035	473,659	496,671	598,066	628,325	660,007	557,638
2002													
K Fasulye	1,233,379	1,270,183	1,247,682	1,170,450	1,231,957	1,339,632	1,386,209	1,308,185	1,247,859	1,367,333	1,356,459	1,342,992	1,291,860
Nohut	805,826	814,28	870,085	841,853	863,004	787,537	789,017	756,309	775,01	798,84	804,219	817,888	815,082
Mercimek	642,563	572,682	574,782	532,876	518,787	457,246	468,075	478,356	497,98	549,406	582,924	584,241	541,994
2003													
K Fasulye	1,248,011	1,253,807	1,264,056	1,207,813	1,276,015	1,263,372	1,231,375	1,264,449	1,204,579	1,165,303	1,158,708	1,081,451	1,218,245
Nohut	792,204	780,581	766,634	800,009	828,394	828,814	820,79	784,456	739,983	821,11	694,797	754,155	777,003
Mercimek	587,912	555,536	564,956	573,01	593,99	548,723	631,163	645,364	585,053	561,72	600,882	579,584	588,797
2004													
K Fasulye	985,831	1,048,360	1,029,821	1,062,269	1,030,798	1,114,862	1,035,247	1,055,827	1,327,707	1,486,583	1,524,429	0	1,154,703
Nohut	677,772	687,905	676,145	694,077	719,456	730,022	726,82	764,311	781,674	855,725	916,068	0	750,316
Mercimek	608,042	696,491	709,668	696,7	716,993	739,065	660,323	655,855	711,324	780,009	822,714	0	710,048

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data

Ek Tablo 25. Çiftçi Eline Geçen Fiyatlar TL/Kg

Appendix Table 25. Average Prices Received by Farmers:1990-2002 (Calendar Year)

ÜRÜNLER	1990	1995	2000	2001	2002*	2003*
Bakla(kuru)	718	12.946	245.844	356.249	495.893	675.871
Bezelye	1.312	28.148	216.941	308.234	556.516	727.454
Börülce	2.419	45.756	487.441	676.945	1.110.043	1.540.066
Fasulye(kuru)					1.350.524	1.734.187
<i>a. Çalı</i>	2.576	54.478	574.501	907.265		
<i>b. Dermason</i>	2.760	55.857	585.252	853.718		
<i>c. Horoz</i>	2.754	55.953	586.497	868.571		
<i>d. Barbunya</i>	2.906	56.790	570.680	853.175		
Mercimek						
<i>a. Kırmızı</i>	1.321	22.915	352.923	469.202	618.618	848.188
<i>b. Yeşil</i>	1.293	37.904	408.782	579.710	919.056	1.187.713
Nohut					846.420	1.087.201
<i>a. Sıra</i>	1.236	39.095	407.717	596.528		
<i>b. İspanyol</i>	1.335	38.571	442.669	596.741		
<i>c. Yerli</i>	1.183	38.794	411.104	561.865		

Kaynak: TEAE tarafından DİE verilerinden yararlanarak hesaplanmıştır.

Source: Calculated by AERI from SIS data

* Pazarlama değeri üzerinden hesaplanmıştır.

* Calculated on marketing value.

Ek Tablo 26. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Sertifikalı Tohum Dağıtımı ve Sertifikalı Tohum İhtiyacı (ton)
Appendix Table 26. Certificated Seed of Pulses is Distributed by Ministry of Agriculture and Rural Affairs and Need of Certificated Seed (ton)

	Mercimek		Nohut		K.Fasulye	
	Dağıtılan	İhtiyaç Duyulan	Dağıtılan	İhtiyaç Duyulan	Dağıtılan	İhtiyaç Duyulan
1990	216	116	227	27	30	0
1995	0	200	74	0	18	0
2000	0	0	270	0	42	0
2001	0	0	656	0	28	0
2002	0	0	165	0	24	4
2003	0	0	119	-	22	-
2004	0	0	59	-	2	-
2005*	0	0	102	-	22	-

Kaynak: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı TÜGEM Kayıtları.

Source: MARA, General Directorate of Agricultural Production and Development's Documents

*2005 yılı üretim programı

Not: 1989-2002 yıllarını kapsayan mercimek, nohut ve fasulyeye ait tüm verileri TEAE 109 nolu yayından elde edebilirsiniz.

TEAE Yayın Listesi**Kitaplar**

- R.Tunalıoğlu, P.Karahocagil, “**Türkiye I. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Sempozyumu Bildirileri**”, Yayın No: 112, Aralık, 2003, Ankara
- T. Dölekoğlu, **Türkiye I. Yağlı Tohumlar, Bitkisel Yağlar ve Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 107, Ağustos, 2003, Ankara
- T. Özüdoğru, Y.E. Ertürk, 2003, **Türkiye VI. Pamuk ve Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 106, Ağustos, Ankara
- T.Özüdoğru, E. Ertürk, 2002, **Türkiye V. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler**, Yayın No: 87, Ekim, Ankara
- N.Akyıl, T.Özüdoğru, 2001,**Yeni Gelişmeler Işığında Pamuk Sektörü, IV. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 77, Aralık, Ankara.
- N.Akyıl, 2000, **Pamuk Endüstrisinde Pazar Merkezli Bilgi Akışı, Türkiye III. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler Tartışmalar**, Yayın No: 47, Ekim, Ankara.
- S. Tan, Y. E. Ertürk, 2000, **Türkiye'de Hayvancılık Sektörü: Üretici, Sanayici ve Politika Yapıcılar Açısından Sektörün Değerlendirilmesi, Türkiye I. Besi ve Süt Hayvancılığı Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 46, Temmuz, Ankara.
- A. Bayaner, H. Bozkurt, 1999, **Türk Tarımında Bilim ve Araştırma Politikaları** (İngilizce), Yayın No: 30, Ekim, Ankara.
- N. Akyıl, A. Bayaner, 1999, **Pamukta Tarım ve Sanayi Entegrasyonu, Türkiye II. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri**, Yayın No: 27, Ağustos, Ankara.
- A. Bayaner, G. Nevruz, N. Akyıl, 1998, **I. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 12, Ekim, Ankara.
- O. Aydoğuş, G. Nevruz, 1998, **I. Türkiye Buğday Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar**, Yayın No: 11, Temmuz, Ankara.
- T. Yıldırım, A. Schmitz, W.H. Furtan, 1998, **Dünya Tarım Ticareti** (İngilizce), Westview Press, USA.

Çalışma Raporları

- TEAE Personeli, 2004, “**TEAE Bakış 2003**”, Çalışma Raporu 2004-1, Yayın No: 117, Ocak, Ankara.
- S. Tan, İ. Dellal, 2003, **Avrupa Birliği'nde Ortak Tarım Politikasının İşleyişi ve Türk Tarımının Uyum Süreci**, Yayın No: 100, Mayıs Ankara.
- R.Yeni, C.Ö. Dölekoğlu, 2003, **Tarımsal Destekleme Politikasında Süreçler ve Üretici Transferleri**, Yayın No: 98, Nisan, Ankara.
- T. Binici, A. Koç, A. Bayaner, 2001, **Üretici Risk Davranışları ve Etkileyen Sosyo-ekonomik Faktörler: Adana Aşağı Seyhan Ovası Örneği** (İngilizce), Çalışma Raporu 2001-1, Yayın No:61, Nisan, Ankara.
- F. Fuller, A. Koç, H. Şengül and A. Bayaner, 2000, **Türkiye'de Çiftlik Düzeyinde Yem Talebi** (İngilizce), Çalışma Raporu 99WP226, CARD, Ekim, Iowa.
- S. Tan, B. Şener, S. Aytüre, 1999, **Feoga ve Türkiye'de Uygulanabilirliği**, Çalışma Raporu 1999-3, Yayın No: 38, Aralık, Ankara.
- A. Şener, A. Koç,1999, **Türkiye'de Kimyasal Gübre Talebi**, Çalışma Raporu 1999-2, Yayın No: 25, Ağustos, Ankara.
- A. Bayaner, V. Uzunlu, 1999, **Türk Baklagil Pazarlama Politikalarının Dünya Ticaretine Etkileri**, Çalışma Raporu 1999-1, Yayın No: 20, Nisan, Ankara.
- T. Yıldırım, W. H. Furtan, A. Güzel, 1998, **Türkiye Buğday Politikasının Teorik ve Uygulamalı Analizi**, Çalışma Raporu 1998-4, Mayıs, Ankara.
- E. H. Çakmak, H. Kasnakoğlu, T. Yıldırım, 1998, **Fark Ödeme Sisteminin Ekonomik Analizi**, Çalışma Raporu 1998-3, Nisan, Ankara.

- A. Bayaner, 1998, **Türkiye Makarnalık Buğday Sektörü ve Uluslararası Pazardaki Rekabet Gücü**, Çalışma Raporu 1998-2, Yayın No: 8, Nisan, Ankara.
- M. Fisunoğlu, M. Pınar ve O. Aydoğuş, 1998, **Türkiye'nin Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve Rusya Federasyonu ile Tarımsal Ticaret Olanakları**, Çalışma Raporu 1998-1, Mart, Ankara.

Monograf

- H. Tanrıvermiş, 2000, **Orta Sakarya Havzası'nda Domates Üretiminde Tarımsal İlaç Kullanımının Ekonomik Analizi**, Yayın No: 42, Mayıs, Ankara.

Proje Raporları

- E. Güneş, **Tarım İşletmelerinde Kredi Taleplerinin Doğrusal Programlama Yöntemiyle Belirlenmesi "Kırşehir İli Merkez İlçesi Tarım İşletmeleri Araştırması"**, Yayın No: 121, Haziran 2004, Ankara.
- H. Özudoğru, **"Köy-Koop Kırklareli Birliğinin Ekonomik Analizi ve Yöneticilerin Kooperatif İşletmelerinin Başarısına Etkilerinin Değerlendirilmesi"** Yayın No: 120, Mayıs 2004, Ankara
- Y. İçöz, **"Bursa İli Süt Sığırcılık İşletmelerinde Karlılık ve Verimlilik Analizi"**, Yayın No: 116, Mart 2004, Ankara.
- C. Atıcı, **"Türkiye'nin Dış Ticaretinde ve Transfer Politikalarında Değişimin Faktör Bazında Gelir Dağılımı Etkileri: Bir Sosyal Hesaplar Matrisi Denemesi"**, Yayın No: 114, Aralık 2003, Ankara.
- F. Yavuz, A. Birinci, K. Peker, T. Atsan, **"Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı"**, Yayın No: 113, Aralık 2003. Ankara.
- C. (Özçiçek) Dölekoğlu, 2003, **Tüketicilerin İşlenmiş Gıda Ürünlerinde Kalite tercihleri, Sağlık Riskine Karşı Tutumları ve Besin Bileşimi Konusunda Bilgi Düzeyleri (Adana Örneği)**, Yayın No: 105, Temmuz, Ankara
- Aysel (Özdeş) Akbay, 2003, **Türkiye'de Şeker Üretiminin Ekonomik ve sosyal Karlılığının Değerlendirilmesi**, Yayın No: 104, Temmuz, Ankara
- U. Özkan a. Erkuş, 2003, **Bayburt İlinde Sığır Yetiştiriciliğine Yer Veren tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 103, Temmuz, Ankara
- S. Demirci, **Şeker Kanunundaki Değişiklikle Olası Etkilerin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 102, Haziran, Ankara.
- T. Dizdaroğlu, B. Aksu, S. Dönmez. 2003, **Ege ve Güney Marmara Bölgelerinde Yağlık ve Sofralık Zeytin Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi**, Yayın No: 101, Haziran, Ankara
- Karlı, B. 2003, **Gap Alanındaki Tarım Kooperatifleri ve Diğer Çiftçi Örgütlerinin Bölge Kalkınmasındaki Etkinliği**, Yayın No: 97, Mart, Ankara.
- A. Gül, A. Özdeş Akbay, C. Özçiçek Dölekoğlu, R. Özel, C. Akbay, **Adana İli Kentsel Alanda Ailelerin Ev Dışı Gıda Tüketimlerinin Belirlenmesi**, Yayın No: 95, Ocak, Ankara.
- R. Tunalioglu, O. Gökçe, 2002, **Ege Bölgesinde Optimal Zeytin Yayılış Alanlarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma**, Yayın No: 90, Aralık, Ankara.
- Karlı, B. 2002, **GAP Alanındaki Tarıma Dayalı Sanayi İşletmelerinin Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Yolları**, Yayın No: 88, Eylül, Ankara.
- S. Tan, Y.E. Ertürk, **Türkiye'de Süt Tozu Üretimi ve Dünyadaki Rekabet Şansı**, Yayın No: 86, Ekim, Ankara.
- S. Tan, İ. Dellal. 2002, **Kırmızı Et Üretim ve Tüketim Açığını Kapatmak İçin Alternatif Bir Yaklaşım: Hindi Üretimi ve Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli**, Proje Raporu 2002-3. Yayın No: 85, Temmuz, Ankara.
- İ. Dellal, G. Keskin, G. Dellal. 2002, **GAP Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi ve Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzi**, Proje Raporu 2002-2. Yayın No: 83, Temmuz, Ankara.
- G. Dellal, A. Eliçin, N. Tekel, İ. Dellal, 2002, **GAP Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Yapısal Özellikleri**, Proje Raporu 2002-1. Yayın No: 82, Temmuz, Ankara.
- T. Özudoğru, H. Tatlıdil, 2001, **"Bu Toprağın Sesi" Televizyon Programının Polatlı İlçesinde Çiftçi Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma**, Proje Raporu. Yayın No: 78, Aralık, Ankara.

- P. Karahocagil, 2001, **Yeter Gelirli İşletme Büyüklüğü: Literatür İncelemesi**, Proje Raporu 2001-24, Yayın No:76, Ekim, Ankara.
- S. Tan, 2001, **Türkiye’de Sütçülük Sektöründe Bölgeler Arası Yapısal Değişimin Spatial Denge Modeli İle Analizi**, Proje Raporu 2001-22, Yayın No: 72, Ağustos, Ankara.
- C. Abay, S. Sayan, B. Miran, A. Bayaner, 2001, **Türkiye’de Tarıma Yapılan Transferlerin Enflasyon Üzerine Etkileri: Bir Nedensellik Araştırması**, Proje Raporu 2001-21, Yayın No:71, Haziran, Ankara.
- M. Sarımeşeli, F. Tatlıdil, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği ve Kayıt Sistemi Pilot Uygulaması ve Orman İçti Köyler Açısından Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-20, Yayın No:70, Nisan, Ankara
- B. Saraçoğlu, O. Aydoğuş, N. Köse, D. İşören, 2001, **Türkiye’de Su Ürünleri Sektörü: Üretim, Talep ve Pazarlama**, Proje Raporu 2001- 19, Yayın No:69, Nisan, Ankara.
- E. Çakmak, H. Kasnakoğlu, 2001, **Tarım Sektöründe Türkiye ve Avrupa Birliği Etkileşimi**, Proje Raporu 2001-18 , Yayın No:68, Nisan, Ankara.
- S. Demirci, 2001, **Şeker Fabrikalarının Performans Analizi ve Toplam Faktör Verimliliklerinin Ölçümü: Dea ve Malmquist İndeks Yaklaşımı**, Proje Raporu 2001-17, Yayın No:67, Nisan, Ankara.
- O. Zaim, A. Bayaner, M.U. Kandemir, 2001, **Tarımda İller ve Bölgeler Düzeyinde Üretkenlik ve Etkinlik: Farklar ve Nedenler**, Proje Raporu 2001-16, Yayın No:66, Nisan, Ankara.
- TEAE personeli **Türkiye’de Bazı Bölgeler için Önemli Ürünlerde Girdi Kullanımı ve Üretim Maliyetleri**, 2001, Proje Raporu 2001-14, Yayın No:64, Nisan, Ankara.
- A. Koç, H. Tanrıvermiş, F. Budak, E. Gündoğmuş, H. İnan, A. Kubaş, B. Özkan, 2001, **Türkiye Tarımında Kimyasal İlaç Kullanımı: Etkinsizlik, Sorunlar ve Alternatif Düzenlemelerin Etkileri**, Proje Raporu 2001-13, Yayın No:63, Nisan, Ankara.
- E.İşıklı, A. Koç, B.Miran, N.Akyıl, C.Abay, S.Güler, C.Günden, 2001, **Türkiye’de Tütünde Arz Kontrolü ve Ekonomik Etkileri**, Proje Raporu 2001-12, Yayın No:62, Nisan, Ankara.
- Ş. Akdemir, T. Binici, H. Şengül, vd. 2001, **Bölge Bazlı Tarım Sigortasının Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler İçin Potansiyel Sigorta Talebinin ve Talebinin Karşılabilirliğinin Belirlenmesi**, Proje Raporu 2001-11, Yayın No:60, Nisan, Ankara.
- S. Alpay, İ. Yalçın, T. Dölekoğlu, 2001, **Avrupa Birliği Kalite ve Sağlık Standartlarının Türk Gıda Sanayi Sektörü Rekabet Gücü Üzerine Etkisi**, Proje Raporu 2001-10, Yayın No:59, Nisan, Ankara
- A.Bayaner, A. Koç, H. Tanrıvermiş, E.Gündoğmuş, N. Ören, B.Özkan, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulamasının İzleme ve Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-9, Yayın No:57, Mart, Ankara
- D. Ediz, A. Ş. İntişah, R. Özlü, 2001, **Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulaması (Türkçe ve İngilizce)**, Proje Raporu 2001-8, Yayın No:56, Mart, Ankara.
- F. Yavuz, Ş.Aksoy, S. Tan, V. Dağdemir, A. Keskin, 2001, **Türkiye’de Süt Pazarlama Sisteminin İyileştirilmesi İçin Kurumsal Yapılanma İhtiyacı Üzerine Bir Araştırma**, Proje Raporu 2001-7, Yayın No:55, Mart, Ankara.
- A. Koç, V. Uzunlu A. Bayaner, 2001, **Türkiye Tarımsal Ürün Projeksiyonları 2000-2009**, Proje Raporu 2001-6, Yayın No:54, Şubat, Ankara.
- A.Koç, A. Bayaner, S. Tan, Y.E. Ertürk, F. Fuller, 2001, **Türkiye’de Destekleme Politikaları ve Programlarının Hayvancılık Sektörünün Gelişmesi Üzerine Etkisi (İngilizce)**, Proje Raporu 2001-5, Yayın No:53, Ocak, Ankara.
- Y.E. Ertürk, 2001, **Ankara İli Kızılcahamam İlçesinde Köy-Tür’e Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Broiler İşletmelerinin Ekonomik Analizi**, Proje Raporu 2001-4, Yayın No:52, Ocak, Ankara.
- S. Akgüngör, F. Barbaros, N. Kumral, 2001, **Türkiye’de Meyve ve Sebze İşleme Sanayinin Avrupa Birliği Piyasasında Sürdürülebilir Rekabet Gücü Açısından Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-3, Yayın No: 51, Ocak, Ankara.
- Y. Z. Özcan, 2001, **Türkiye’de Fındık, Çay, Şeker Pancarı ve Tütün Tarımında Hızlı Kırsal Değerlendirme (ingilizce)**, Proje Raporu 2001-2, Yayın No: 50, Ocak, Ankara.

- H. Şengül, A. Koç, N. Akyıl, A. Bayaner, F. Fuller, 2001, **Türkiye’de Pamuk Pazarı: Gelecekteki Talebi Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2001-1, Yayın No: 49, Ocak, Ankara.
- M. Sarımeşeli, O. Aydoğuş, 2000, **Dünya Fındık Piyasasının Ekonomik Analizi ve Türkiye için Optimum Politikaların Saptanması**, Proje Raporu 2000-6, Yayın No: 45, Temmuz, Ankara.
- I. Dellal, 2000, **Antalya İlinde Kıl Keçisi Yetiştiriciliğine Yer Veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi ve Planlanması**, Proje Raporu 2000-5, Yayın No: 43, Haziran, Ankara.
- H. Tanrıvermiş, E. Gündoğmuş, V. Ceyhan, H. Fidan, H. Özüdoğru, 2000, **Türkiye’de Özelleştirme Uygulamalarının Tarım Kesimine Etkilerinin Değerlendirilmesi**, Proje Raporu 2000-3, Yayın No:41, Mayıs, Ankara.
- S. Demirci, 2000, **Doğrudan Gelir Sistemi ve Uygulamalar: Literatür İncelemesi**, Proje Raporu 2000-1, Yayın No: 40, Mayıs, Ankara.
- B. Saraçoğlu, N. Köse, 2000, **Bazı Gıda Sanayilerinin Uluslararası Rekabet Gücü: Makarna, Bisküvi ve Un Sanayi**, Proje Raporu 2000-2, Yayın No: 39 , Mayıs, Ankara.
- T. Kırıl, H. Kasnakoğlu, 1999, **Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve Veri Tabanı Rehberi**, Proje Raporu 1999-13, Yayın No: 37, Aralık, Ankara.
- S. Demirci, 1999, **Destekleme Alımı ve Fark Ödeme Sisteminin Refah ve Dağılım Etkilerinin İncelenmesi**, Proje Raporu 1999-12, Yayın No: 36, Aralık, Ankara.
- J. Brooks, A. Tanyeri, 1999, **Tarımsal Politika Reformu: Sosyal Hesap Matriksi Yaklaşımı** (İngilizce), Proje Raporu 1999-11, Yayın No: 35, Aralık, Ankara.
- E. H. Çakmak, H. Akder, 1999, **Dünya Ticaret Örgütü-Tarım Anlaşması'nın Yeni Görüşme Dönemi ve Türkiye: Olanaklar, Kısıtlar ve Stratejiler**, Proje Raporu 1999-10, Yayın No:34, Aralık, Ankara.
- A. Özçelik, H. Tanrıvermiş, E. Gündoğmuş, A. Turan, 1999, **Türkiye’de Sulama İşletmeciliğinin Geliştirilmesi Yönünden Şebekelerin Birlik ve Kooperatiflere Devri ile Su Fiyatlandırma Yöntemlerinin İyileştirilmesi Olanakları**, Proje Raporu 1999-9, Yayın No: 32, Kasım, Ankara.
- A. Koç, J. Beghin, F. Fuller, Ş. Aksoy, T. Dölekoğlu, A. Şener, 1999, **Türkiye’de Yağlı Tohumlar Pazarı: Uluslararası Fiyatlar ve Alternatif Politikaların Arz, Talep ve İkame Ürünler Üzerine Etkileri** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-8, Yayın No: 31, Eylül, Ankara.
- A. Bayaner, 1999, **Çorum İlinde Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Analizi**, Proje Raporu 1999-7 Yayın No: 23, Haziran, Ankara.
- E. Çakmak, H. Kasnakoğlu, H. Akder, 1999, **Türk Tarımında Destekleme Alımları ve Pazar Girişi Etkileri: Tarımsal Sektör Modeli Analizi**, (İngilizce), Proje Raporu 1999-6 Yayın No: 22, Mayıs, Ankara.
- W. H. Furtan, A. Güzel, G. Karagiannis, A. Bayaner, 1999, **Türkiye’de Tarımsal Araştırmaların Getirisi ve Tarımsal Verimlilik** (İngilizce), Proje Raporu 1999-5, Yayın No: 21, Mayıs, Ankara.
- O. Yurdakul, v.d., 1999, **Türkiye’de Hayvansal Ürünler Arzı ve Yem Talebi: Mevcut Durumun Değerlendirilmesi ve Alternatif Politika Senaryoları** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-4, Yayın No: 17, Mart, Ankara.
- S. Akgüngör, B. Miran, C. F. Abay, E. Olhan, N.K. Nergis, 1999, **İstanbul, Ankara, ve İzmir İllerinde Tüketicilerin Çevre Dostu Ürünlere Yönelik Potansiyel Talebinin Tahminlenmesi**, Proje Raporu 1999-3, Yayın No: 15, Şubat, Ankara.
- A. Özçelik, A.Turan, H. Tanrıvermiş, 1999, **Türkiye’de Tarımın Pazara Entegrasyonunda Sözleşmeli Tarım ve Bu Modelin Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı ile Üretici Geliri Üzerine Etkileri**, Proje Raporu 1999-2, Yayın No: 14, Şubat, Ankara.
- A. Schmitz, E. Çakmak, T. Schmitz and R. Gray, 1999, **Türk Tarımında Devlet Eliyle Ticaret** (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-1, Yayın No: 13 Şubat, Ankara.

Durum ve Tahmin Raporları

- R. Tunalıoğlu, P. Karahocagil, “**Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin: 2003/2004**”, Yayın No: 118, Mart 2004, Ankara.
- T. Özüdoğru, “**Pamuk Durum ve Tahmin: 2003/2004**”, Yayın No. 115, Ocak 2004, Ankara.
- P.Karahocagil, R.Tunalıoğlu,B.Taşkaya; H.Anaç, “**Turunçgiller Durum ve Tahmin 2003-2004**”, Yayın No: 111, Kasım 2003, Ankara
- T. Dölekoğlu, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin 2003-2004**, Yayın No: 110, Ağustos 2003, Ankara
- C. (Özçiçek) Dölekoğlu, F. Uysal, **Yemelik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2003-2004**,Yayın No:109 Ağustos, 2003 Ankara
- G. Keskin, F. Pezikoğlu, U. Gül, **Sebze Durum Raporu 2002-Domates**, Yayın No: 108, Temmuz, 2003, Ankara
- İ. Dellal, U.Gül, H. Anaç. 2003. **Buğday Durum ve Tahmin: 2003/2004**, Durum ve Tahmin 2003-2, Yayın No: 99, Ankara.
- R. Tunalıoğlu, M. Karahocagil ve M. Tan, **Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum ve Tahmin:2003**, Durum ve Tahmin:2003-1,Yayın No:96, Mart, Ankara.
- Y. E. Ertürk, S. Tan, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-5, Yayın No: 94, Aralık, Ankara.
- S. Tan, Y. E. Ertürk, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-4, Yayın No: 93, Aralık, Ankara.
- Y. E. Ertürk, S. Tan, **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2003**, Durum ve Tahmin 2003-1, Yayın No: 92, Aralık, Ankara.
- H. Ege, P. Karahocagil 2002, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve tahmin 2002-2, Yayın No: 91, Aralık, Ankara
- T. Özüdoğru, 2002, **Pamuk Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve Tahmin 2002-1, Yayın No:89, Ekim, Ankara.
- İ. Dellal, R. Tunalıoğlu 2002, **Buğday Durum ve Tahmin: 2002/2003**, Durum ve Tahmin 2002-1, Yayın No: 84, Ankara.
- H.Ege, P.Karahocagil 2001, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-7, Yayın No: 82, Aralık, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-6, Yayın No: 81, Kasım, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-5, Yayın No: 80, Kasım, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S.Tan, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002**, Durum ve Tahmin 2001-4, Yayın No: 79, Kasım, Ankara.
- İ. Dellal, 2001, **Buğday Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-3, Yayın No: 74, Eylül, Ankara.
- T. Dölekoğlu, 2001, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-2, Yayın No:73, Ağustos, Ankara.
- T. Özüdoğru, N. Akyıl, 2001, **Pamuk Durum ve Tahmin: 2001/2002**, Durum ve Tahmin 2001-1, Yayın No:58, Eylül, Ankara.
- İ. Dellal, H. Ege, 2000, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2000/2001**, Durum ve Tahmin 2000-2, Yayın No: 48, Aralık, Ankara.
- H. Ege, İ. Dellal, 2000, **Buğday Durum ve Tahmin: 2000/2001**, Durum ve Tahmin 2000-1, Yayın No: 44, Temmuz, Ankara.

- N. Akyıl, 1999, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-8, Yayın No: 33, Aralık, Ankara.
- H. Ege, 1999, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-7, Yayın No: 29, Eylül, Ankara.
- Y.E. Ertürk, S. Tan, 1999, **Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999**, Durum ve Tahmin 1999-6, Yayın No: 28, Ağustos, Ankara.
- S. Tan, Y.E. Ertürk, 1999, **Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999**, Durum ve Tahmin 1999-5, Yayın No: 26, Ağustos, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, N. Köse, 1999, **Buğday Durum ve Tahmin: 1999/2000**, Durum ve Tahmin 1999-4, Yayın No: 24, Haziran, Ankara.
- H. Ege, Y.E. Ertürk, 1999, **Yemlik Tahıllar Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1999-3, Yayın No: 19, Mart, Ankara.
- Ş. Aksoy, A. Şener, 1999, **Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1999-2, Yayın No: 18, Mart, Ankara.
- N. Akyıl, 1999, **Pamuk Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1999-1, Yayın No: 16, Mart, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk, 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1998-5, Aralık, Ankara.
- N. Akyıl, Y.E. Ertürk, 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1998/99**, Durum ve Tahmin 1998-4, Eylül, Ankara.
- H. Ege, Y.E. Ertürk, 1998, **Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1998/99**, Durum ve Tahmin 1998-3, Temmuz, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk, 1998, **Buğday Tahmin: 1998/99**, Tahmin 1998-2, Temmuz, Ankara.
- M. Pınar, N. Akyıl, S. Er ve Y. E. Ertürk, 1998, **Pamuk Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1998-1, Ocak, Ankara.
- O. Aydoğuş, H. Ege, Y. E. Ertürk ve N. P. Zöğ, 1997, **Buğday Durum ve Tahmin: 1997/98**, Durum ve Tahmin 1997-1, Aralık, Ankara.